

GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

PRENUMERATA:

Miesięcznie Mk. 5.50. Kwartalnie Mk. 16.50. Za odroczenie dopłaca się 50 fen. miesięcznie.

Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 6.50. Kwartalnie 19.50.

Cena numeru pojedynczego 30 fen.

Redakcja i Administracja w Łodzi:

Piotrkowska 106. Telefon 199.

Telefon w Warszawie 609.

OGŁOSZENIA:

Zwyczajne: 75 fen. za wiersz petitowy jednozpaltowy (na stronie sześć spacji).

Drobne: 12 fen. za wiersz, najmniej 1.20 Mk.

Nadesłane przed tekstem 2.50 Mk., w tekście 8 Mk., po tekście 1.80 fen. za wiersz petitowy (str. 4 esp.)

Nekrologi: 1.20 Mk. za wiersz petitowy (str. 4 esp.)

Za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu w 2-m półroczu r. b. rozegrana będzie

4-ta loteria klasowa na

Inwalidów Wojennych

40,000 losów, 20,000 wygranych

na sumę **4 miliony, 462 tysiące marek**

Główna wygrana 350,000 marek.

Ciągnięcie I-ej klasy 10 i 12 lipca r. b.

Zgłoszenia o kolektę przyjmuje Zarząd, Warszawa, Żrebicka 2.

Ministerstwo Skarbu

Urząd Pożyczek Państwowych i Skarbu Narodowego zawiadamia, że od środy dnia 23 maja r. b. Biura Urzędu Skarbu Narodowego są przeniesione z ulicy Marszałkowskiej 15/12 do gmachu Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej — Bielańska 10/12, dokąd też należy kierować wszelką korespondencję, dotyczącą się Urzędu Skarbu Narodowego. 6498-6

Biura Urzędu Pożyczek Państwowych pozostają nadal przy al. Marszałkowskiej 154.

Obrazy

(oryginały) okazjnie sprzedam: Augustynowicza, Axentowicza, Borucińskiego, Fałata, Gałka, Gersona, Hoffmana, Koszaka W., Kowalskiego-Wierusza Alfreda, Mehoffera, Nartowskiego, Rosena, Ryszkiewicza i Ziomka.

Oglądać można Grand Hotel M 205, od 10 do 7 w., włącznie do piątku wieczór. 504-2

Francuski plan wskrzeszenia Rosji.

Z Paryża nadchodzi wiadomość bardzo poważna, która powinna pobudzić nawet największych optymistów z pomiędzy naszych polityków do zajrzenia rzeczywistości w oczy. Dotychczas słyszeliśmy nieustannie, że zapewnione są granice Polski w historycznych jej granicach, bo delegaci polscy na kongres mają przyobiecane pomoc Francji (Clemenceau i Foch), która z obawy przed niebezpieczeństwem niemieckim poprze całą forsą mapę komitetu paryskiego, kreślącą granice Polski, dochodzące do Dąwiny, Berezyny, Słuczy, Smotrycza. Opór Anglii i Ameryki tłumaczono w sposób niewątpliwie zbytnio symploistyczny. Ale na pomoc Francji, z którą jesteśmy połączeni wzajemną sympatią i która względem nas odznacza się istotnie szczerą życzliwością, kazano nam liczyć bezwarunkowo. — Na tem oparliśmy głównie naszą politykę zagraniczną i stąd spłynęły te różowe nadzieje, któremi komitet paryski szafował z wielką szkodliwością.

Istotnie życzliwość Francji nie ulega w zasadzie żadnej wątpliwości. Podczas gdy p. Paderewski przez swoje wynurzenia w konwencie seniorów rozwił niejedno złudzenie co do stanowiska Anglii i Ameryki, wiara w dobrą wolę Francji, aby dopomóc do zbudowania silnej Polski, jest nienaruszona przez jego rewelacje. Ale niemniej okazuje się, że i z tej strony zaczynają występować pewne niebezpieczeństwa, zwłaszcza od chwili, gdy na widowni politycznej wynurzyła się napowrót z odmętu bolszewickiego Rosja Sazanowych i Maklakowych. Francja, mająca wybrać między Rosją a Polską, między przyznaniem naszych kresów pierwszej, czy drugiej, zaczyna się coraz widoczniej wahać.

W jednym z numerów „Tempsa”, organu reprezentującego francuskie ministerstwo spraw zagranicznych (nr. 21182 z 17 maja), spotykamy na naczelnym miejscu znamienity artykuł p. t. „Głos Rosji”. Powinien on dać dużo do myślenia wszystkim tym, którzy obawiają się prób poddania na nowo polskiego orła pod opiekę koczowniczą wskrzeszonej Rosji.

Artykuł omawia szeroko konieczność restauracji Rosji w dawnej jej sile, oświadczając, że odpowiada to interesom zarówno Anglii i Ameryki, jak i Francji. Powołuje się pod tym względem na sławetną mowę lorda Churchilla w Dundee, który obserwując to zaszadził. Celem restauracji Rosji należy zerwać zupełnie z bolszewikami, bo ci okazali się państwem nieudolnym, a szukać należy oparcia na innych osynkach dawnej Rosji. Takim osynkiem jest dzisiaj rząd rosyjski, rezydujący w Omsku, na którego czele stoi admirał Kołozak, zwycięski zdobywca Samary, oparty o liczną armię, która aprowiduje kolej, zorganizowana przez specjalistów amerykańskich. „Głos Rosji” — to zarówno w tej chwili jak i na najbliższą przyszłość — głos admirała Kołozaka, głos rządu omskiego i złączonego z nim politycznie rządu w Archangielsku.

W Paryżu — jak wywodzi „Tempsa” — reprezentują ten rząd omski czterej ministrowie Rosji, a mianowicie: Sazanow, omski minister spraw zagranicznych; Czajkowski, reprezentant rządu archangielskiego; ks. Lwów i Maklakow, przysłany do Francji jako ambasador rządu Omska. Ci czterej roszanie prowadzą już — jak donosi „Tempsa” — od dłuższego czasu „konwersacje oficjalne” w Paryżu, ale dotąd toczące się po cichu. Obecnie przychodzi czas, aby rzecz postawić w świetle dziennym: „inaczej powiedziawszy, reprezentanci Rosji powinni być uznani oficjalnie”.

Jako warunek ze swej strony postawił rząd admirała Kołozaka, że ma być uznany za reprezentanta całej Rosji w jej granicach przedwojennych, z wyjątkiem Polski, której niepodległość uznał rząd rosyjski aktem z 1917 roku. Zadanych innych koncepcji terytorjalnych (Ukraina, Litwa, prowincje bałtyckie i kaukaskie) rząd Kołozaka nie dopuszcza i nie okupi niemi swego uznania przez koalicję. Jak przyznaje „Tempsa”, państwa koalicyjne mają w tem pierwszorzędny interes, aby porozumieć się pod tym względem z rządem Kołozaka: „Wszystko pozwala się spodziewać, że wchodzimy na drogę, prowadzącą ku uznaniu rządu Kołozaka”.

Wywody swe reasumuje „Tempsa” w następujący sposób: „Mocarstwa koalicyjne chcą mieć zapewnienie, że admirał Kołozak powoła jaknajprędzej konstytuantę i że w polityce agrarnej zabezpieczy w całości prawa włościan. Gwarancje te będą stypulowane w interesie samej Rosji, a jest rzeczą równie słuszną zażądać ich, jak naturalną, że się je otrzyma.”

Co się tyczy narodowości obcoplemniennych, które tworzą część Rosji, to nie można z dnia na dzień uregulować wszystkich kwestii, nasuwających się między niemi, a nowym państwem rosyjskim. Ale wolno nam może podsunąć myśl pewnego zarządzenia przejściowego: można by już obecnie postanowić, że stosunek Rosji do małych krajów kresowych będzie poddany pod kontrolę Ligi narodów.

W konkluzji tej widzimy dla nas wielkie niebezpieczeństwo. Jeśli pod krajami kresowymi rozumiemy — jakby wynikało z całego sensu — także Litwę i Białoruś, Rosja Kołozaka i Sazanowa widocznie domaga się przyznania jej suwerenności, sięgającej terytorjalnie aż po Bug — a rząd francuski występuje z propozycją, aby jej to przyznać, wysuwając w zamian obietnicę nadzoru Ligi narodów. Nadzór ten — bardzo zresztą problematyczny wartości — nie przesądzałby bynajmniej kwestji: że kraje kresowe — a między nimi Białoruś i Litwa — byłyby i nadal częścią imperjum rosyjskiego, jak poprzednio pomimo, że tam niema Wielkorusów (a nawet i małorusów) nawet w minimalnych ilościach.

Byłoby to najprzód zredukowanie Polski do jaknajskromniejszych etnograficznych granic; podczas gdy równocześnie koalicja stwarzałaby różnorodnościelowe

Czechy i imperjalistyczną Rosją, z kilkunastu narodowości złożoną. Byłoby to dalej pogwałceniem woli samej Litwy, której narodowości — w swej przewadze — nie chcą wracać pod katowski knut maoochy rosyjskiej. Byłoby to wreszcie torowaniem drogi dla przymusowej federacji między Polską a Rosją, której obrzydła masa prędzej czy później zapocząłaby nad drabiną i przez niemożność wciągnąć zagrożoną Polskę.

Wszystko to są względy, które każą nam oświadczyć się bezwarunkowo przeciwko powyższemu rozwiązaniu kwestji litewsko-polsko-rosyjskiej i upatrywać w niem groźne niebezpieczeństwo. Jak donosi korespondent „Ozasu” w liście z Paryża, jeden z wybitnych delegatów polskich zawiązał w tej chwili jakąś nieoficjalną konwersację z reprezentantami Rosji. Chcemy ufać, że stanowczo bez zastrzeżeń i bez cienia namysłu oświadczył p. Sazanowi, że zgoda nasza na wszystkie tego rodzaju próby rozwiązania sprawy Litwy byłaby niemożliwa i że trzeba go szukać na innej drodze: na drodze samostanowienia ludności. Chcemy też wierszyć, że przedstawił wobec rządu francuskiego w sposób niedwuznaczny katastroficzne następstwa oddania Litwy na rzecz Rosji, ohooby pod kontrolą Ligi narodów.

Tam, gdzie się tworzy zjednoczona Polska.

Komunikat naczelnego sztabu generalnego.

4 dnia 28 maja.

Front galicyjski.

W niedzielę 25 maja polska organizacja wojskowa zawiądnęła Stanisławowem i rozbroiła znajdujące się tam oddziały ukraińskie. 4 dywizja piechoty pod dowództwem generała Aleksandrowicza zajęła w dniu 27 maja Kałusz i Halicz i w tym samym dniu wkroczyła do Stanisławowa. Przed przybyciem wojsk naszych wszystkie instytucje publiczne, magazyny wojskowe i mosty obsadzone były przez polską organizację wojskową. Mosty na Dniestrze w Niżniowie na wschód od Stanisławowa w Jezupolu i Haliczu są w naszym posiadaniu i nie znieczono. W Stanisławowie zdobyto kilkanaście dział, kilkanaście kulomiotów i wielkie zapasy amunicji i materiałów wojennych. Na południe wschód od Doliny 8 dywizja legionów zajęła pod dowództwem generała Zielińskiego Różniatów, gdzie w nasze ręce wpadło 800 jeńców, tabory, duże zapasy amunicji i broni, na północ od Dniestru osiągnęliśmy linję Gnilej Lipy aż do Przemyślan. Łączność z wojskiem rumuńskim, która dotychczas była utrzymywana przez lotników w dniu 27 maja bezpośrednio przez nasze oddziały nawiązano. Nasz cel, który stanowił jedno z głównych zadań obecnej akcji t. j. utworzenie wspólnego z armją rumuńską frontu przeciw bolszewikom którzy grożą inwazją w Galicji wschodniej oraz nawiązania bezpośredniego połączenia kolejowego z Rumunią został w ten sposób osiągnięty.

Front wołyński.

W okolicy Równa utarczki naszych konnych patroli z bolszewikami, których liczniejsze oddziały pojawiły się na tym naszym froncie.

Front litewsko-białoruski.

Bez zmiany.

W zast. szefa sztabu generalnego Haller pułk.

Komunikat polski (Poznańskie).

Komunikat głównego dowództwa z dnia 28 maja.

Grupa północna:

Na odcinku kajawskim artylerja niemiecka ostrzeliwała Dobrogościec, Tupadły, Tarkowo i Złotniki. Nasza artylerja odpowiadała. Pod Pionkowem patrol niemiecki spalil 2 stogi. Na reszcie frontu spokój.

Grupa zachodnia:

Utarczki patroli. Perzynę nieprzyjacieli silnie ostrzeliwał młotaczami min i kulomiotami. Zresztą zwykła strzelanina. Na całym froncie wzmożona działalność lotników nieprzyjacielskich.

Grupa południowa:

Na odcinku Rawickim odparto patrol niemiecki pod Białym Kołem, Antoniewem i Jeziorami. Na odcinku Krotoszyńskim artylerja nieprzyjacielska ostrzeliwała Ostatni Grosz i postępniki nasze

pod Uciechowem. Na reszcie frontu drobne utarczki i zwykła strzelanina

Wroczyński, generał-podporucznik szef sztabu.

Komunikacja telegraficzna Kraków--Stanisławów.

Kraków, 28 maja.

(Kor. „Polonja“)

„Ilustrowany Kurjer Codzienny“ donosi, że ruch telegraficzny ze Stanisławowem został już nawiązany. Wczoraj dokonano się pierwsza wymiana depeesz między Krakowem a Stanisławowem. Na razie dopuszczane są tylko telegramy służbowe.

Z martyrologii Sambora.

Lwów, 28 maja.

(P. A. T.)

„Słowo polskie“ w artykule zatytułowanym „Z martyrologii Sambora“ podaje następujące szczegóły: Wobec aresztowanych Polaków stosowali ukraińcy metody moskiewskie. Osadzonych w więzieniu otaczano rzekomymi współwzięciami, w rzeczywistości prowokatorami, którzy następnie obciążali aresztowanych w śledztwie swoimi zeznaniami. Ukraiński zastępca komisarza powiatowego oświadczył, że celem ukraińców jest wywołanie polskich mieszkańców miasta. Żydzili mimo, że ich rabowano w znacznej części byli podporządkowani ukraińskim. Wielką radość wśród nich wywołała rewolucję węgierską w Budapeszcie.

Pewnej nocy na gościńcu między Samborem a Radłowicami rozstrzelano 4 jeńców polskich. Zwłoki pogrzebano na miejscu stracenia.

Posiłki niemieckie na front górnośląski.

Berlin, 28 maja.

(Kor. „Polonja“).

„Der Tag“ donosi z Opola: Działalność patroli na froncie górnośląskim wzrasta się z każdym dniem. Na front ten ustawicznie odchodzą posiłki niemieckie. Są to wszystkie wojska wypróbowane, weterani z wielkiej wojny.

Przygotowania i represje niemieckie na Górnym Śląsku.

Poznań, 28 maja.

(P. A. T.)

Niemiecki grenzschutz stacjonujący w Szarleju i Piekarach pod Bytomiem przyaresztował od środy 14 do środy 21 maja około 10 Polaków. W Bytomiu rozrzucone oddziały niemieckie rzuciły się na pewnego starca polaka i tak go strasznie dotknęły kijami, że staruszek na drugi dzień zmarł. Niemieckie władze na Górnym Śląsku przymusowo zaciągają ludność polską pod broń. W Brzezinczy pod Bytomiem rozdano już powołania stawiania się do wojska. Oprócz tego uzbrojono urzędników niemieckich i studentów. W dniach 18 i 17 b. m. przyszło 8000 żołnierzy niemieckich z głębi Niemiec na Górny Śląsk. Lotnicy niemieccy rozrzucają masowo odezwy pisane po niemiecku i po polsku, w której wzywają ludność cywilną do ohycenia za broń, aby Górny Śląsk utrzymać przy Niemczech.

Konferencje Paderewskiego z Masarykiem.

Praga, 28 maja.

(Kor. „Polonja“).

Pisma tutejsze dość skąpe relacje przynoszą o konferencjach, które prowadzili Paderewski i Masaryk.

„Narodni Listy“ piszą, że byłoby w interesie obu narodów gdyby konferencje te doprowadziły do kompromisu. Obaj mężowie stanu, osobisci przyjaciele toczyli mogli spokojną dyskusję. Wobec tego jest nadzieja, że w rezultacie tych rokowań zrodzi się ugoda między narodami polskim i czeskim.

„Veczer“ podaje że jest rzeczą pożądaną, iż sporna kwestja polsko-czeska zesłała się do dyskusji u obcych i załatwiona ma być w zakresie działania stron interesowanych. Pismo wyraża nadzieję, że Masarykowi uda się przekonać Paderewskiego, że w interesie Polaków leży, by mieć przy swym boku silne państwo czesko-słowackie. W tej nadziei „Veczer“ serdecznie wita polskiego męża stanu.

„Demokrace“ które jest popularnym wydaniem „Narodnich Listów“, zaznacza, że wizyta Paderewskiego w Pradze nie miała charakteru wyłącznie odwiedzin lecz znacznie w wysokim stopniu polityczne. Przedstawiciele obu bratnich narodów zeszli się przy stole konferencyjnym aby rozstrzygnąć kwestje sporne, te narody dzielące. Czy do porozumienia doszło niewiadomo. Należy jednak wyrazić przekonanie, że Masaryk uczyni wszystko, ażeby polskiego męża stanu przekonał o niemożliwości dalszych ustępstw terytorjalnych ze strony Czechów na rzecz Polski.

Cel podróży Paderewskiego.

Wiedeń, 28 maja.

(P. A. T.)

W. B. K. donosi z Paryża: Paderewski przybył do Paryża. W rozmowie z przedstawicielem „Matina“ oświadczył, że przybył po to, ażeby na skutek polecenia Sejmu polskiego prosić aliantów o upoważnienie do użycia polskiej armji nie tylko przeciwko bolszewikom ale także przeciwko ukraińcom. Paderewski spodziewa, że temu życzeniu stanie się zadość.

Powrót Paderewskiego oznacza wielką bitwę o prawa Polski.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

Havas. Journal pisze: Bliski powrót Paderewskiego, którego podróż nie dała dokładnie tego, czego się po niej spodziewano zapowiada wielką bitwę. Konferencja pokojowa po raz pierwszy stała się w obliczu

ściśle określonego oporu narodowego. Dziennik zapytuje jaką postawę zajmie konferencja.

W artykule o zatargach między Polską a Prusami oraz między Polską a Czechosłowacją „Journal“ pisze: Polska powiada, że prawa Polski do Gdańska i Śląska Cieszyńskiego jak się zdaje są również wyraźne jak prawa Jugosławji do Rijeki. W sprawie Gdańska Polska krytykuje bardzo zawily statut, jaki konferencja pokojowa narzuca Gdańskowi oraz sędzi że jedynie oddanie tego miasta Polsce byłoby zadawalającym rozwiązaniem problemu wolnego dostępu jej do morza. W sprawie Śląska Cieszyńskiego Polska uważa, że prawdopodobnie przyłączenie Górnego Śląska do Polski zgodnie z życzeniem wyrażonym dnia 14 b. m. przez 3000 delegatów zjazdu polskiego zjednoczenia ludowo-narodowego pozwoli rozwinąć się polskiemu przemysłowi metalurgicznemu oraz wyraża nadzieję, że cześci nie uczynią ujmy przyszłości przymierza, które ma dokonać klęski germanizmu.

Na drodze do pokoju powszechnego.

Kontrpropozycje niemieckie dziś będą gotowe.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

„Chicago Tribune“ donosi, jakoby hr. Broekdorf Rantzen zakomunikował oficjalnie, że kontrpropozycje niemieckie będą ostatecznie gotowe we czwartek i przedłużenie terminu będzie niepotrzebne.

Grożba bombardowania miast niemieckich.

Poznań, 28 maja.

(Koresp. „Polonja“).

Dzienniki berlińskie z oburzeniem cytują wiadomość „Daily Mail“, że kompetentne czynniki ententy zdecydowały się przystąpić do bombardowania miast niemieckich na wypadek gdyby Niemcy nie podpisały traktatu pokojowego. Wedle tego doniesienia w pierwszym rzędzie bombardowane mają być Berlin i Monachium.

Nad Wen przybyło już dużo aparatów, lotników i pilotów.

Wilson przeciwko rewizji traktatu.

Bern, 28 maja.

(Koresp. „Polonja“).

Z nad hranicy włoskiej donoszą: „Sococo“ podaje z Paryża, że prezydent Wilson odrzucił bezwzględnie rewizję traktatu pokojowego na korzyść Niemców. Wilson oświadczył, że żadne z postanowień traktatu nie może być zmienione.

Z powodu Prus Wschodnich—nie chcą podpisać.

Berlin, 28 maja.

(P. A. T.)

Były minister pruski Batoocky, a obecny naczelny prezydent Prus Wschodnich wyraził się w rozmowie z współpracownikiem „Deutsche Allgemeine Zeitung“ w sprawie podpisania pokoju, że ze względu na Prusy Wschodnie podpisu trzeba odmówić, gdyż ludność tak czy tak opierałaby się wkroczeniu wojsk czy to polskich czy ententy wszelkimi środkami. Jest również rzeczą pewną, że gdyby rząd niemiecki podpisał pokój, ludność sama zwróciłaby się przeciwko temu rządowi i rozlewowi krwi niemiecki nie będzie w stanie zapobiedz. Rozgoryczenie, powiedział dalej, wśród ludności Prus Wschodnich jest olbrzymie.

Co ententa zrobi z Austrią.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

Havas. Kilka pism omawia dziś ponownie zagadnienie wynikające z likwidacji dawnej monarchji Austro-Węgierskiej.

„Le Radical“ odstania podwójną grę Austrii i wyraża nadzieję, że ententy nie da się omamić. W tej sprawie, jak i w poprzednich trzeba nam bystrości wzroku, logiczności i stałości. Nieugiętością naszą przeszkodzimy temu, aby oddać Bauer i jego wspólnicy pracując nadal na rzecz króla pruskiego doprowadzili kraj swój do lennictwa, któreby uszczęśliwiło ostatni etap ponizenia i dałoby Niemcom pewne pocieszenia wzamian za straty o jakiego je przyprowadzi pokój wersalski. Logika naturalną drogą prowadzi nas do tego, by przyczyniwszy się do autonomii

i niezawisłości Austrii, nie wyłącza jej od ciężarów, jakie wojna nałożyła na jej barki i nie obciąża nimi naszych sojuszników polskich, czesko-słowackich, jugosłowiańskich i rumuńskich. Wreszcie bystry wzrok każe nam sprzyjać ściślemu związkowi krajów, które zwycięstwo nasze oswobiło, nie zaś dawać Wiednia niemcom. To raz jeszcze dałoby germanizatorom możność wznowienia mrzonek Fryderyka Naumana i jego przyjaceli, którzy w roku 1917 nroczyście ogłaszali założenie Europy środkowej. Dlatego rada sojuszników nie powinna ani na chwilę zawahać się w sprawie długów wojennych zaciągniętych przez rząd austro-węgierski. Wydaje się absolutnie rzeczą niemożliwą, aby ciężar tych długów chociażby tylko w części spadł na Czechów, Polaków i Jugosłowian. Byłoby to wielką krzywdą, szeptem narody tak długo gnębione i przez długi czas utrzymywane w posłuszeństwie mitralieżami i szubienicami były zniewolone w chwili powszechnego pokoju płacić za narzędzia tortury zadawane im przez niecie rzędy.

Ententa będzie rokować z poszczególnymi państwami związkowymi.

Zurych, 28 maja.

(W. B. K.)

Jak donosi „Bamberger Ztg.“ liczą się obecnie w kołach politycznych bawarskich z ewentualnością pertraktacji, które ententa nawiąże z poszczególnymi państwami związkowymi na wypadek gdyby rząd centralny odmówił podpisania traktatu.

Co mówi przywódca socjalistów niezależnych, Haase, o traktacie pokojowym.

Genewa, 28 maja.

(W. B. K.)

Znany przywódca niemieckich socjalistów niezależnych, Haase, zapytany przez jednego z dziennikarzy, co myśli o traktacie i czy niemiecy go podpiszą, odpowiedział: „Sprzeciwialiśmy się wszelkim próbom wskrzeszenia militarysty. Próba bluffu przeciwko entencie wydaje się wprost dziecinna. Paryż jest doskonale poinformowany o naszej obecnej sytuacji. O ile nie chcemy zginać doszczętnie, musimy traktat podpisać. Przypuszczam jednak, że traktat w formie dzisiejszej nie jest obliczony na dalszą metę. Wiele klanzul nie wytrzyma krytyki. Żałuję przedewszystkiem, że rząd niemiecki nie pertraktował bezpośrednio z Polakami w sprawie granic wschodnich. Jest to wielki błąd. Trzeba było oddać Polsce wszystkie ziemie polskie, a kwestję Gdańska można było załatwić polubownie, umiędzynarodowiając Gdańsk, pozostawiając go jednak pod protektoratem niemieckim, oraz przyznając Polsce pewne prawa ekonomiczne.“ Haase wyraził w dalszym ciągu przekonanie, że w Polsce przedwidywane są zaburzenia na tle socjalnym.

Losy Konstantynopola.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

Według „Parismidi“ Konstantynopol zostanie oddany pod kontrolę ligi narodów tymczasowo.

Dłogi byłej monarchji naddunajskiej.

Wiedeń, 28 maja.

(P. A. T.)

W. B. K. donosi z Wersalu: Włochy otrzymają część obszaru Brenner. Co się tyczy objęcia długów wojennych, to Ameryka chciałaby, ażeby Austria przyjęła 50 procent

długów, Czechosłowacja 45, a państwo poludnio-słowiańskie 5 procent. Francja znów żąda, ażeby Austria i Węgry zapłaciły połowę a drugą połowę Czechosłowacy i państwo poludniowo-słowiańskie.

Co zyskała Anglja na wojnie?

Paryż, 28 maja.

(W. B. K.)

Pisma rozpatrują korzyści, odniesione przez Anglję w wojnie, i dochodzą do wniosku, że Anglja nie ucierpiała zupełnie wskutek działań wojennych i owszem utraciła niebezpiecznego konkurenta w postaci Niemiec. Wobec czego miljardy, które jest winna Ameryce, są w jej budżecie drobnotką.

Polacy w Ameryce Południowej.

Warszawa, 28 maja.

(W. B. K.)

Przybyły świeżo z Brazylii działacz polski przynosi wiele bardzo radosnych wieści z życia rodaków w południowej Ameryce. Zarówno centralny komitet obywatelski, jak i związek demokratów rozwijają działalność narodową. Życie polskie specjalnie w Panamie wzmogło się znacznie. „Polak w Brazylii“, dawniej tygodnik, rozpoczął wychodzić dwa razy tygodniowo. W Pontagrossie zaczęło wychodzić nowe pismo p. t. „Swit“. W Rio de Janeiro wychodzi „Polonia“, pismo wydawane po portugalsku dla propagandy polskiej. Koloniści polscy, przeważnie rolnicy, przygotowują się do nawiązania stosunków z Ojczyzną. W kołach polskich Brazylii oczekują niecierpliwie przybycia oficjalnego przedstawicielstwa państwa polskiego.

O wydaleniu wychodźców galicyjskich z Czech.

Praga, 27 maja.

(W. B. K.)

Na ostatnim posiedzeniu zgromadzenia narodowego zgłoszono interpelację do rządu w sprawie wydalenia wychodźców galicyjskich (Żydów) mieszkających w obrębie państwa czeskiego. W dyskusji wyszło na jaw, że rząd takiego zarządzenia nie wydał, gdyż sprzeciwiała się temu ententa, w szczególności zajęła się tą sprawą Ameryka.

Dwa wojska litewskie.

Warszawa, 28 maja.

(P. A. T.)

K. B. P. donosi. W wojsku litewskim są dwa obozy. Do jednego należy szlachta zagrodowa, chłopska i garska obywateli, do drugiego zagorzali nacjonalisci litewscy. Ci tworzą wojsko taryby. Pierwsi, zając się wraz z Niemcami Wilkomierz na wieść o zdobyciu Wilna wydali okrzyki radości na cześć wojska polskiego i Piłsudskiego i zostali za to wysłani dalej na front pod Poniewież, gdzie toczą się krwawe walki. W Szyrwintach oddziały taryby wdary się klinem między wojska polskie i litewskie, w którym przeważają Polacy i o walce z wojskiem polskim nie myślą. Niemcy podniecają jednych przeciw drugim.

Wojenna flota bolszewicka.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

Radio pozn. Z powodu ostatnich sukcesów floty angielskiej w walce z bolszewikami prasa angielska zajmuje się obecnym stanem floty rosyjskiej. Pisze ona, że temu 2 miesiące Trocki rozkazał, aby zupełnie rozbrojona flota rosyjska na morzu bałtyckim przygotowała się do wyjazdu i do walki. Flota ta jest w stanie opłakany. Obejmuje ona 2 krążowniki Pietropawłosk i Andrej Pierwozwannyj. Oba te okręty mogą odbyć do najwyżej 16 do 26 mil morskich na godzinę a uzbrojenie ich pozostawia bardzo wiele do życzenia. Krążownik Oleg niema na pokładzie doświadczonych marynarzy. Reszta floty t. j. 6 torpedowców i 7 łodzi podwodnych jest bez wartości. Dodać należy, że marynarze Kronsztacy, którzy niegdyś byli gorliwymi zwolennikami Lenina obecnie okazują dążeń antybolszewickie. Wobec tego rząd sowieński uznał za właściwe ustanowić na okrętach osobne komisje złożone z lotyszów i chińczyków.

Międzynarodowa konferencja handlowa.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

Telegram własny spóźniony. Międzynarodowa parlamentarna konferencja handlowa zebrała się na piątą sesję w Brukseli. Delegacja polska złożona z panów Antoniego Górskiego, Kazimierza Kasperskiego, Stanisława Patka i Aleksandra Szczepańskiego przybyła do Brukseli 19 b. m. Następnego dnia delegacja polska w godzinach przedpołudnio-

nych była przyjęta przez króla, po południu zaś była obecna na uroczystym otwarciu senatu, na którym w loży dyplomatycznej był obecny przedstawiciel plematycznej był obecny przedstawiciel dyplomatyczny Polski w Brukseli pan Aleksander Riedel. Polakom zgutowano gorącą owacją.

Na konferencji mowa prezesa delegacji pana Góskiego była przyjęta z wielkim uznaniem.

20 maja wieczorem belgijska parlamentarna rada handlowa podejmowała delegację polską obiadem. Pan Patek wygłosił mowę, która na obecnych wywarła głębokie wrażenie. Prace komisji trwać będą 4 dni.

Przybycie Paderewskiego do Paryża.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

Radio pozn. Paderewski po odbyciu konferencji w Paryżu z Masarykiem przyjechał do Paryża.

Walki pod Kijowem.

Wiedeń, 28 maja.

(Koresp. „Polonia“)

Ukraińskie biuro prasowe donosi, że pod Kijowem wreszcie zaczęła walka z bolszewikami. Bitwa toczy się tuż przy samych przedmieściach Kijowa.

Odwołanie gen. Piscione.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

Radio pozn. Wioski generał Piscione, który dotychczas dowodził wołkami czesko-słowackimi na Słowacziźnie został odwołany do swojej ojczyzny. Przy tej sposobności wysłał Masaryk do króla włoskiego list, w którym wyraża wdzięczność narodu czesko-słowackiego i podkreśla zasługi gen. Piscione, którego mianuje honorowym generałem armii czesko-słowackiej.

Oficerowie włoscy opuszczają armię czesko-słowacką.

Wiedeń, 28 maja.

(W. B. K.)

„Deutsches Volkblatt“ donosi z Rzymu, że oficerowie włoscy, wydzieleni do armii czesko-słowackiej, w najbliższym czasie opuszczają jej szeregi. Generał Diaz wydał rozkaz, ażeby oficerowie ci powrócili do Włoch. Odwołanie to oficerów nastąpiło z powodu niezadowolonia Włochów, że czeski zbyt wiele sympatii okazują Jagostowianom.

Zamknięcie granicy belgijskiej.

Wiedeń, 28 maja.

(P. A. T.)

W. B. K. donosi z Amsterdamu: Wędlie holenderskiej agencji telegraficznej granica Belgii została zamknięta. Nikt nie może Belgii opuścić. W związku z upływającym dnem 29 maja terminem danym przez konferencję pokojową Niemcom oznajmiło wszystkie urlopy wojskowe i zarządzono ogólną mobilizację.

Antybolszewickie rozruchy w Homlu.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

Radio pozn. W Homlu wybuchła rewolucja przeciwko rządowi bolszewickiemu. Obie strony walczyły przez 3 dni. Przeciwno czerwonym powstała i znaczna część miasta. Straty mają być olbrzymie. Jedna i druga strona walczyły zaciekle. Nie brano jeńców lecz dobijano ich. W czwartym dniu przyszły na pomoc bolszewikom 2 pułki z Moskwy. Przeszło 2000 mieszkańców zostało rozstrzelonych w tem 200 żydów i 400 dzieci i kobiet.

Porazka bolszewików pod Petersburgiem.

Wiedeń, 28 maja.

(P. A. T.)

W. B. K. donosi z Helsingforsu: Na froncie pod Gatchyną koło Petersburga, musiła czerwona gwardia poświęcić najlepsze swoje siły, które zostały przez obłocno-rosyjskie wojska zniszczone. Straże przednie armii północnej są o 87 mil ang. oddalone od Petersburga.

Japonja zostanie wierną zobowiązaniem.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

Radio pozn. Japoński minister spraw zagranicznych Uszide oświadczył, że Japonja spełni co do jety wszelkie zobowiązania

na jakie się zgodziła. Półwysep Szantung zostanie wydany Chinom.

Japonja będzie wierną polityce, jaka została określona podczas ostatniego posiedzenia parlamentu japońskiego i popierać będzie politykę sprawiedliwości w stosunku do Chiu.

Preliminarze pokojowe dla Austrii.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

Radio pozn. Rada 4-oh zastanawiała się we środę wieczorem nad sprawą doręczenia preliminarzy pokojowych Austrii. Wczoraj rozpoczęły się obrady pomiędzy finansowymi przedstawicielami ententy a przedstawicielami Austrii. — Zajmowano się przede wszystkim sprawą wyżywienia Austrii.

Przesilenie gabinetowe w Czechach.

Praga, 28 maja.

(W. B. K.)

W kołach politycznych mówi się o ustąpieniu Kramarza i Soukupa. Sfery finansowe domagają się ustąpienia dra Raszina, ministra skarbu. Panuje przekonanie, że ustąpienie tego ostatniego jest kwestją dni najbliższych. Także minister spraw wewnętrznych Svehla i minister rolnictwa Stanek niedługo pozostaną na stanowiskach.

Odrzucenie usług.

Paryż, 28 maja.

(P. A. T.)

(Radio warsz.) Byli austrijacy generalowie Aussenberg, Böhm Ermold, Dankl i Renner zaofiarowali swoje usługi armii czesko-słowackiej. Rząd czeski odpowiedział odmownie.

Warszawa.

Dokota dymisji gen. Iwaszkiewicza.

(w) W sprawie podania się do dymisji generała Iwaszkiewicza, dowiadujemy się, że dotychczas kwestja ta nie została jeszcze sikkwidowana. Naczelne dowództwo czyni starania, aby gen. Iwaszkiewicz oraz sztab jego dymisje cofneli.

„Przeszmuglowane“ towary z Francji.

(wł) W przychodzących do Warszawy pociągach wojskowych z Francji przewożone są czasem ładunki prywatne, złożone z różnych towarów, na sprowadzenie których państwowy komitet wywozu i przywozu nie udziela pozwolenia. W tych dniach jednak zaszedł fakt zgola wyjątkowy. Przybył mianowicie do Warszawy pod flagą koalicyjną i obroną wojskową cały pociąg wojskowy, zawierający wyłącznie towary o rodzaju jakich mówiliśmy wyżej.

W 89 wagonach przywieziono różnych produktów na sumę 25 milionów marek, mianowicie:

- 10,000 kilo migdałów
- 3,000 „ cytryn
- 3,600 „ kakao w ziarnkach
- 3,800 „ pleprzu
- 10,000 „ fig
- 22,530 „ gumy arabskiej
- 600 „ wanilji
- 4,000 „ fosfatyny Faliera
- 2,115 „ aluminjum
- 8,500 „ waty
- 4,500 „ masy do filtrowania
- 1,718 „ rzemieni
- 2,200 „ korków
- 2,000 „ białego metalu
- 6,350 „ oliwy
- 5,500 „ redzynyek
- 6,100 „ miedzi w płytach
- 11,535 „ kakao w proszku
- 14,800 „ mydel
- 700 „ wyrobów gumowych
- 6,000 „ książek francuskich
- 18,020 „ czekolady w tabliczkach
- 21,000 „ artykułów aptecznych
- 10,000 „ kawy
- 10,200 „ tuszu czarnego
- 41,129 metrów indyany
- 14,140 „ tkanin półjedwab.
- 41,835 „ draperji
- 21,400 „ białego perkalu
- 20,850 „ tkanin na ubrania kob.
- 4,275 „ odcinków chustek do nosa,

1,720 sztuk kolder, 4,250 stanioków, 6,570 sztuk całkowitych wypraw, 12,929 sztuk koszul męskich i dziecińczych, 500 tuz. serwetok, 365 tuzinów wypraw dziecińczych, 600 sztuk sardynek i t. d. i. t. d.

Cały ten ładunek, jako sprowadzony z pominięciem instancji decydującej o przewozie został przez władze polskie zarekwirowany. Ponieważ jednak firma francuska, która towar wysłała, powołała się na porozumienie z prezydentem ministrów, rada ministrów postanowiła sekwestr uchylić a towary „przeszmuglowane“

poswolić sprzedać z warunkiem, że zostaną one ocolone i towary potrzebne rządowi będą mu sprzedane z minimalnym zyskiem, pozostałe zaś przeznaczone na wolny handel zostaną sprzedane według wskazówek ministerstwa przemysłu i handlu po cenach określonych przez to ministerstwo w porozumieniu z konsulem francuskim w Warszawie.

O zwrot wagonów niemieckich.

(w) Jak nam komunikują z kół zbliżonych do sejmowej komisji komunikacyjnej sprawa niezwrócenia we właściwym czasie wagonów niemieckich użytych dla transportowania żywności wynika z przyczyn następujących:

Niemcy przeznaczają tak krótki termin, że transport odbywać się musza z niezwykłą szybkością, to też po przybyciu pociągów do Miawy dla oszczędzenia czasu nie poddawano wagonów szczególnym oględzinom, lecz ograniczono się do zapisywania numerów furgonów, podlegających zwrotowi.

Gdy po rozładowaniu wagonów zwracano je ponownie na pogranicze, niemiecy

wynajdywali w nich najrozmaitsze defekty i, twierdząc, że zostały one poczynione w granicach Polski, żądali skierowywania wagonów do warsztatów w celu naprawy.

W ten sposób powstawały zaległości, które z czasem istotnie doszły do dużych rozmiarów.

O to niemiecy nagłe wszczęli niesłychany alarm i zaczęli denuncjować przed misją sojuszniczą władze kolejowe polskie, że te celowo przetrzymują wagony niemieckie.

Wobec ultimatum, o którym wspominał w swej znanej depeście p. Jełowicki, władze kolejowe zarządziły niezwłocznie wysłanie odpowiedniej ilości wagonów polskich, niemieckie bowiem przebywają wciąż jeszcze w warsztatach.

Informator nasz twierdzi, że cała sprawa posiada charakter intrygi niemieckiej, mającej na celu z jednej strony skompromitowanie gospodarki polskiej w opinji zagranicznej, z drugiej zaś naczuplanie naszych środków komunikacyjnych w chwili gdy od sprawności kolei zależy niemal cała przyszłość nasza.

Burzliwe posiedzenie Rady Miejskiej.

Wczorajsze posiedzenie Rady Miejskiej, pod przewodnictwem p. Remiszewskiego, było nader, może nawet zbyt ożywione. Na wstępie odczytano zawiadomienie o zrzeczeniu się mandatów przez dwóch radnych, a mianowicie Zawiasy, na miejsce którego wchodzi nowy radny Waszkiewicz, oraz dra Rozenowajga, po którym obejmują mandat Estera Zyngier. Następnie, zgodnie z regulaminem, zatwierdzono w drugim czytaniu

uchwalenie dwóch pożyczek miejskich, a mianowicie 2 milionów mk. na budowę gmachów publicznych miejskich i 800 tysięcy na roboty publiczne.

Ponieważ ustalenie listy kandydatów na członków komisji opieki społecznej przy magistracie przez konwent seniorów nie było przeprowadzone, przeto przystąpiono do głosowania, na zasadzie wyborów proporcjonalnych. Zgłoszono pięć list wyborczych, z których na pierwszą padło 39 głosów i wybrano z niej 6, a mianowicie Zakrzewskiego, Pudlarza, Ker-na, Świderskiego, Lubońskiego, oraz Wójciaka, z drugiej listy 7 głosami wszedł L. Chwałbiński, oraz z piątej Helman i Renigsberg 18 głosami.

Z kolei wszedł wniosek radnego Jarhluma i tow.

w sprawie kar, nakładanych przez policję

za wywieszanie szyldów w języku żydowskim. Usasadniał wnioskodawca przy akompanjamentie okrzyków ze strony galerji, która zajęła wrogie względem wniosku stanowisko. Ze strony N.Z.R. radny Sadoczyński złożył oświadczenie, iż wniosek ten, jako obrażający prawa języka polskiego, jest wogóle niemożliwym do dyskusji, oraz zaproponował do uchwalenia kontrwnioszek, by nie dopuszczając do żadnej dyskusji, przejść nad nim do porządku dziennego. W oświadczeniu tem zamieszczono również

wycieczkę przeciwko frakcji P.P.S.

za stanowisko na punkcie niekrępowania dyskusji, aczkolwiek nikt w imieniu P.P.S. o stanowisku frakcji jeszcze się nie wypowiedział i pomimo, że frakcja P.P.S. była przeciw wnioskowi. Zgodnie z regulaminem przewodniczący udzielił głosu p. Sadoczyńskiemu za wnioskiem niedopuszczenia do dyskusji, oraz radnemu Holenderskiemu przeciw wnioskowi. Gdy jednak radny Holenderski, przemawiając za niekrępowaniem dyskusji, wyraził się, iż język żydowski jest językiem ojczystym żydów,

na galerji powstał hałas

nie do opisanja, pomimo napomnień przewodniczącego krzyki nie ustawały, nie pozwalając na kontynuowanie przemówienia. Przewodniczący zarządził głosowanie, za wnioskiem niedopuszczenia do dyskusji padają 28 głosy: frakcji N.Z.R. i Zjedn. Nar., przeciwko wnioskowi—większość.

Powstaje wtedy nieopisana wrzawa

na galerji, krzyki, skierowane przeciwko P.P.S. Frakcja N.Z.R. i Zjedn. Nar.

ostentacyjnie opuszczają salę,

usiłując zerwać obrady, lecz przewodniczący zarządza obliczenie głosów, przy czem okazuje się, iż mimo opuszczenia sali przez dwie frakcje, na sali pozostaje jeszcze dostateczne quorum, 45 radnych. Wobec tego przewodniczący ogłasza, iż obrady toczą się dalej, udzielając głosu Rapalskiemu i Lichtensteinowi. Tutaj rozgrywa się scena nie do opisanja, galerja wprost nie dopuszcza do słowa, nie bacząc na wezwania i dzwonek przewodniczącego, mimo to jednak frakcja P.P. S.

nie zgadza się na usunięcie z sali publiczności.

Przy akompanjamentie karawennych okrzyków i ustawicznych przerywań ze strony stronników N. Z. R., którzy pozostali na galerji, radny Rapalski wyjaśnia stanowisko P. P. S., która aczkolwiek przeciwna wnioskowi, jednak nie może dopuścić do knebiowania dyknanji.

Radny Lichtenstein ubolewa nad niesłychanem zajściem, zaznaczając, jako przedstawiciel żydowskiego proletariatu, walczy wspólnie z robotnikami polskimi przeciwko wywiskowi. Okrzyki galerji co chwila przerywają mowę. Wnioskodawca dzieli wniosek swój na dwie części: mianowicie uchwalenia oświadczenia o wywieszaniu szyldów w języku żydowskim, ponieważ nie poluje, lecz tylko Sejm mógłby tego rodzaju rozporządzenia ustawodawcy wydawać, oraz zniesienia już wyznaczonych za szyldy żydowskie kar. Obydwa wnioski nie uzyskują większości, mimo nieobecności

patentowanych obrońców polskości,

ponieważ i bez nich P.P.S. głosowała przeciwko obu wnioskom.

Przewodniczący Remiszewski składa zatem obrady w ręce dra Rosenblata, pragnąc popierać osobiste wnioski P.P.S.

w nagłej sprawie uruchomienia robót publicznych.

P. Remiszewski gorąco usasadnia wniosek, stwierdzając, iż Łódź, drugie miasto w państwie, przysyłać się poważnie do bogactwa kraju, ma prawo do żądania w czasie krytycznym do pomocy państwowej, aby zapobiec grożącej katastrofie społecznej ze względu na zagadnienie bezrobotnych, gdy miasto wysyli wysiłki, mogące pociągnąć ruinę gospodarki miejskiej, aby choć część ludu bez pracy zatrudnić, to może powiaty rolne, które wypaskowały kontyngens zboża, odmawiając go zgłodniałej ludności Łodzi, mimo nagromadzonego milionów, w niemożności przychodzi z pomocą bezrobotnym. Wyczerpujące i żywe poparcie wniosku uznano za dostateczne i bez dyskusji uchwalono rezolucję następującą:

Zważywszy: 1) że kwestja zatrudnienia 100,000 bezrobotnych miasta Łodzi i okolic jest przedewszystkiem zagadnieniem państwowym i dlatego rozwiązanie jej nie może być zrzucone na barki ciał samorządowych miasta Łodzi i powiatu łódzkiego;

2) że — wobec tych dochodów, jakie czerpać będzie skarb z uprzemysłowionej Łodzi, drugiego pod względem ilości mieszkańców miasta w państwie, przedmiotem najusilniejszej troski rządu stać się winno zapewnienie rzesrom łódzkich bezrobotnych pracy i jaknajskrybsze uzdrowotnienia trwających od dawna anormalnych stosunków miejskich — Rada Miejska miasta Łodzi — w poczuciu odpowiedzialności, ciężającej na reprezentacji półmilionowego miasta, i w przewidywaniu katastrofalnych klęsk, jakie obecnie stan rzeczy na cały kraj sprowadzić może, wyzwa magistrat, aby zwrócił się do rządu z energicznym przedłożeniem o niezwłoczne uruchomienie w jak najszerszym zakresie robót publicznych państwowych i t. p., w szczególności (regulacja rzeki Łódki i Jasiona i t. p.) przy układaniu drugiego toru na linii kolei Warszawa—Kalisz, pomiędzy Łodzią a Łowiczem i Warszawa—Litwa wspomnianą jest dwutorowa.

Jutro, d. 30 maja 1919 r.

Asygnaty Polskiej Pożyczki Państwowej

nabywać można (po potrąceniu procentu)	
100 markowe, koronowe, rublowe za	97,90
500	489,51
1.000	979,03
5.000	4895,14
10.000	9790,28

Wiadomości bieżące.

Konferencja w sprawie szkolnictwa zawodowego.

Jak już donosiliśmy, w dniach 29, 30 i 31 maja odbędzie się w Łodzi konferencja w sprawie szkolnictwa zawodowego w łódzkim okręgu przemysłowym. Program prac konferencji jest następujący.

Dnia 29 maja o godzinie 10-ej rano pierwsze posiedzenie plenarne: a) wyjaśnienie przez szefa sekcji stanowiska ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie organizacji szkolnictwa zawodowego; b) umotywowane życzenia i wnioski na piśmie organizacji, reprezentowanych przez zgromadzonych; c) wyjaśnienia w sprawie funduszy, jakie można będzie uzyskać od miejscowych organizacji społecznych na założenie i prowadzenie szkół zawodowych.

Dnia 30 maja. Posiedzenie komisji. Omówienie w komisjach: a) technicznej, b) handlowej i c) rzemieślniczej najpilniejszych potrzeb szkolnictwa zawodowego w okręgu przemysłu włókienniczego, oraz w zarysie programów tych szkół, które mają być powołane do życia.

Dnia 31 maja przed południem. Posiedzenie komisji i zwiedzanie budynków szkolnych. Dnia 31 maja po południu o godz. 5-ej. Drugie posiedzenie plenarne, poświęcone ustaleniu wyników pracy w komisjach, oraz opracowanie kroków przedwstępnych, jakie mają być podjęte w celu uruchomienia nowych szkół z początkiem przyszłego roku szkolnego.

W planie organizacji szkół zawodowych przewidywane są co do szkół technicznych i rzemieślniczych: szkoły dokształcające wieczorne, szkoły dzienne, szkoły techniczne, szkoły przemysłowe, szkoły majstrów; co do szkół handlowych—wieczorne szkoły dokształcające, szkoły dla drobnych kupców, szkoły kupieckie, szkoły handlowe i kursy specjalne; co do szkół ogrodniczych i rolniczych: szkoły dokształcające dla praktykantów ogrodniczych, szkoły dla ogrodników, szkoły ogrodnicze lub rolnicze, kursy specjalne lotne i stałe z różnych gałęzi ściślejszej specjalizacji do szkolnictwa zawodowego specjalne dla dziewcząt: szkoły dokształcające dla pracownic zawodów, wykonywanych wyłącznie przez kobiety, szkoły rzemieślnicze, szkoły przemysłowe, seminarjum dla nauczycielek żeńskich szkół zawodowych, kursy specjalne zawodów kobiecych i gospodarstwa domowego.

Półkolonje letnie.

W roku bieżącym półkolonje letnie dla dzieci szkół miejskich mają być prowadzone w szerszym zakresie, niż to miało miejsce w roku ubiegłym. Półkolonje urządzone będą w parku ks. Józefa, gdzie dla dziatwy szkolnej przeznaczono specjalnie na ten cel przygotowane boisko, mające 2 i pół morgów przestrzeni. Obok boiska wybudowana zostanie hala, w której dzieci znajdą schronienie w czasie niepogody. Działwa otrzymywać będzie na półkolonjach pożywienie z kuchni t. zw. djetycznych. Zabawy i gry, oraz pogadanki prowadzone będą przez specjalny personel, w skład którego wejdą. Kierownik półkolonji, nauczycielki i freblanki, a także higienistki szkolne.

W pobliżu boiska znajdować się będzie, ogrodzony parkanem plac, na którym dzieci, zagrożone gruźlicą i skrofulicznem, pod opieką lekarzy-hygienistów szkolnych poddane zostaną kuracji słonecznej.

Półkolonje trwać mają trzy miesiące, od połowy czerwca od połowy września.

Miejskie gmachy szkolne.

We wtorek odbył się dalszy ciąg połączonego posiedzenia wydziałów budownictwa i szkolnictwa w sprawie budowy dwóch gmachów dla szkół miejskich pozostałych.

Postanowiono przystąpić niebawem do budowy, według jednego z przedstawionych projektów. Pod budowę gmachów wyznaczono place przy zbiegu ulic Zagajnikowej i Przejazd i na Drenowskiej (plac byłej rzeźni).

Projekt poczty pospiesznej.

Inż. Goldberg, kierownik wydziału budowy miasta, opracował projekt poczty pospiesznej miejskiej. Skrzynki pocztowe byłyby przymocowywane do tramwajów, na pewnych stacjach stałyby listonosze, wyjmujący ze skrzynek listy i roznoszący korespondencje. W ten sposób wysłany list korespondencji, wewnątrz

adresat otrzymałby w ciągu godziny, bo byłoby ważną innowacją przy oczekiwaniem ożywienia handlowo-przemysłowego miasta. Magistrat projekt sen przyjmie pod rozwagę.

O czapki dla rekrutów.

Patronat poborowy m. Łodzi zwrócił się do magistratu z prośbą o asygnowanie odpowiedniej sumy na czapki dla poborowych.

Magistrat przychylił się do wniosku i zaprojektował wyasynowanie z funduszy miejskich po 14,000 mk. za tysiąc czapek żołnierskich; odnośny wniosek zatwierdzony zostanie na najbliższym posiedzeniu Rady Miejskiej.

Rugl urzędników miejskich.

Z rozporządzenia prezydenta Rzewskiego kilku urzędników miejskich uwolniono za przekroczenia służbowe, a sprawy kilku innych oddano do sądu.

O ile urzędnicy zostaną zrehabilitowani, to oskarżyciele zostaną pociągnięci do odpowiedzialności za fałszywą denunciację, w przeciwnym wypadku oskarżeni zostaną zwolnieni ze służby.

Panama w szpitalach.

Radny Kiermas, członek komisji gospodarczej magistratu, podczas rewizji jednego z wydziałów, wpadł na ślad nadużyć, popełnianych w jednym ze szpitali. Sprawa ta, po zbadaniu winnych, skierowana będzie na drogę sądową.

Wśród członków frakcji radny Kiermas jest jednym z zdolniejszych aprowizatorów gospodarczych, zyskawszy praktykę w ciągu 3-letniej działalności na stanowisku kierownika robotniczej instytucji współdzielczej.

Hygiena i odżywianie w zakładach dobroczynnych.

Wydział dobroczynności publicznej powołał do życia komisję, złożoną z radnych Doleckiego, Łęckiego, pastora Gerharda, Bermiana, Gajewskiej, oraz referenta komisji rewizyjnej Jezierskiego, która zajmie się zbadaniem warunków odżywczych, subsydjowanych przez miasto. W skład komisji wejdzie również lekarz,

wydelegowany przez wydział zdrowotności publicznej.

Wizytacja instytucji dobroczynnych umożliwi nowemu zarządowi miasta wszczęćcie kroków celem ujednostajnienia pomocy, z której biedni, szczególnie zaś dzieci, korzystają w zakładach, oraz przysięść instytucjom tym z możliwie wydatną pomocą.

Znaczek na wpisy.

Dzisiaj odbędzie się na ulicach miasta sprzedaż znaczków na korzyść biednych uczniów 6-klasowej szkoły handlowej łódzkiego Towarzystwa szerzenia wiedzy handlowej.

Ze względu na cel tak godny poparcia, jak pomoc dla biednej dziatwy szkolnej, należy przypuszczać, iż nikt nie odmówi nabywania znaczków.

Śród ogrodników.

W dniu 1 czerwca, to jest w niedzielę, o godz. 3 po poł. w lokalu polskiego Towarzystwa krajoznawczego (Al. Kościuszki 17) odbędzie się zebranie miesięczne członków Związku ogrodników Koła łódzkiego.

Teatr Polski.

Dzisiaj o godz. 3 po poł. wesoły wodewil „Nitouche“ po raz ostatni.

Wieczorem dziś o godz. 7 m. 30 pierwszego występu Mary Mrozińskiej w krotchwili Hennequina p. t. „Panna służąca“.

W piątek nieodwołalnie ostatni występ p. Mrozińskiej. Daną będzie lekka komedia Caillavet'a i Fleura p. t. „Papa“.

W sobotę o godz. 4 po poł. „Nadzieja“; wiecz. „Professor Storiocyn“ Andrejewa.

Wiedeńska Lecznica
Dentystyczna

ul. NAWROT M 4. 6358-17

Leczenie chorób zębów i jamy ustnej, porcelanowe i złote korony, oraz zęby sztuczne według najnowszego systemu wykonuje się pod kierunkiem byłego asystenta amerykańskiego znanego prof. „Pieso“ w Now-Yorku.

Ceny bardzo przystępne.

Dr. L. Tannenbaum
przez lato jak zawsze ordynuje w Cieclocinku.

Proces o morderstwo 13-letniego chłopca.

Jak już w kilku słowach zaznaczyliśmy w numerze wczorajszym drugą część pierwszego dnia rozpraw poświęconego badaniu świadków. Przed oczyma przesunęła się galeria istic kalejdoskopowa: służące, pobożni żydzi, kupcy, przedstawiciele policji kryminalnej, sędzia śledczy, krewni podstępnych przychylnie i wrogo do nich usposobieni, aż do niemal 80-letniego, siwego i już „slabą pamięcią obdarzonego“ dziadka Prusinowskiego. Nieomal każdy z tych ludzi jest materiałem do bardzo ciekawej sylwetki psychologicznej. Niema dwóch, którzyby w czemkolwiek byli do siebie podobni, prócz tego, że wszyscy bez wyjątku inaczej zeznają, niż na śledztwie. W większości wypadków nie może być mowy o zlej woli: ot, zwyczajnie, zapomnieli, co mówili za pierwszym razem. Prawda obiektywna jest w ich zeznaniach i pierwotnych i dzisiejszych, ale odziana w bogatą szatę fantazji i krasomówstwa. A szata ta zmienia się ciągle nadając czasami wręcz odmienny charakter ozdabianej nią gołej prawdzie.

Sznury.

Przed przystąpieniem do badania świadków przewodniczący zwraca się do oskarżonych z szeregiem pytań, dotyczących się sznurów. Goldowa wyjaśnia, że obydwie sznury były jej własnością. Używała ich do wieszania bielizny. Pamiętnego dnia jeden ze sznurów wdziała na łóżku w stołowym pokoju.

Gutman sznurów wogóle u Goldowej nie widział. Pokazywano mu je w kryminalnej policji. Zaznacza on przytem, że komendant Przygórski „musowo“ chciał, aby się przyznał do zbrodni.

Pierwszy świadek.

Jest nim sąsiad Goldowej, Tobjusz Rutenberg, którego Goldowa wezwała na pomoc. Ważnym jest ten świadek z tego względu, że pierwszy on z osób postronnych zjawiał się w mieszkaniu Goldowej po tragicznej śmierci jej syna. Zeznaje on, że Goldowa przybiegła do niego i zawiadomiła go o kradzieży. W pokoju stołowym chłopiec leżał na ziemi bez życia. Na szyi miał trzycałowej długości czerwoną plamę. Goldowa płakała i była zrozpaczona, ale odnosiło się wrażenie, że rozpacz nie była tak wielką. Na stole od strony okna leżała otwarta książka. Młodszy brat zabitego, Szymon, powiadał mu, pokazując sznurek, że tym sznurem brata jego zaduszono. Świadek nie obserwował, czy chłopiec był wzruszony. Matka natomiast okazywała wielką rozpacz. Następnie świadek udał się do stróża i wysłał go po policję. Świadek nie widział podobnych na twarzy trupa. Twierdzi on wrze-

szcze kategorycznie, że plac Goldowej był udawany. Świadek odniósł wrażenie, że trupa specjalnie ułożono. Wreszcie zaznacza, że w pokoju stołowym nie było palone.

Sąsiedzi z 2 piętra.

Następnymi świadkami są: dr. Rundo i syn jego, którzy niebawem po Rutenbergu przybyli do mieszkania Goldowej.

Dr. Rundo zeznaje, że wspomnianego dnia około godz. 8-ej popoł. Rutenberg zawiadomił go, iż w domu tym zabito chłopca. Przybywszy na miejsce kazał doktor położyć trupa na łóżko i dokonał prowizorycznych oględzin. Pręgi na szyi nie było. Według opinii świadka śmierć mogła nastąpić przed godziną.

Doktor odniósł wrażenie, że chłopca nie uduszono, ale zakneblowano mu usta.

Pytanie mec. Ettingera ustala, że doktor jest krótkowidzem.

Świadek Pawał Rundo zeznaje, że trup nie nosił widocznych śladów gwałtownej śmierci, a pokój stołowy nie czynił wrażenia, że w nim dokonano napadu. Dziwił świadka fakt, że mimo słoty, nie znalazł w mieszkaniu śladów błota. Goldowa była wzruszona i podniecona, ale nie robiła wrażenia zrozpaczonej. Szymon od razu doszedł do łóżka i przyniósł sznur.

Gutmana świadek nie zna i widzi go po raz pierwszy.

Sąd konfrontuje świadka z Rutenbergiem, który mimo to zeznaje, że dnia tego było sucho. Świadek mimo to obstaje przy swoim zeznaniu.

Przy trupie nie znaleziono noża. Kieszki zamordowanego świadka nie rewidował.

Pozatem przesłuchano jeszcze stróża Fronczaka, komendanta 2 brygady policji kryminalnej Przygórskiego, b. urzędnika pol. kryminalnej Segalowicza, służącą Teklę Pietrzykowską i dwóch braci byłego męża oskarżonej, Hersza i Izraela Goldów. Na tem zakończono pierwszy dzień obrad.

Wczoraj, w drugim dniu, ukończono najpierw badanie reszty świadków i ekspertów.

Następnie wygłosił misternie zbudowane, subtelne a kruche oskarżenie podprokurator Maciuszewski. Wreszcie kolejno wnosili obronę mecenasi: Piotr Kon, Bol. Jasiński i H. Ettinger.

Wrażenie, jakie obrona wywoływała, wzrastalo z minuty na minutę. Misternie zbudowany gmach oskarżenia nie tylko został podminowany, ale poważnie zachwiany w podstawach.

Wyrok zapadnie dzisiaj w godzinach popołudniowych. Sprawozdanie obszerne z przebiegu drugiego dnia rozpraw podamy w numerze najbliższym.

TEATR POLSKI (Cegielniana 63)

pod dyr. Franciszka Rychłowskiego.

Czwartek, dn. 29 maja o godz. 8 po cenach popularnych „Nitouche“ po raz ostatni w sezonie, wodewil w 4-ach aktach M. Winklera. Wieczorem o godz. 7 m. 30 pierwszy występ p. Mary Mrozińskiej—„Panna służąca“, krotchwila w 3-ach aktach Hennequina.

Skrzynka do listów.

—0—

Szanowny Panie Redaktorze!

W numerze niedzielnym „Kurjera Łódzkiego“ i „Straży Polskiej“ zostały wydrukowane artykułki, w wysokim stopniu uwłaczające dobremu imieniu Urzędu walki z lichwą i spekulacją w Łodzi. Wobec okoliczności, iż artykułkami temi został dotknięty honor Urzędu Państwowego, zwracam się do Szanownego Pana Redaktora z uprzejmą prośbą o łaskawe umieszczenie w poczytnym piśmie Swojem następującego sprostowania:

Nieprawdą jest, iż regulamin Urzędu posiada jakąkolwiek nawet wzmiankę o jakimkolwiek Komitecie przy Urzędzie. Ani w Warszawie ani przy żadnym Urzędzie na prowincji nie egzystował nigdy i nie egzystuje do tych podobny komitet. Próba b. komitetu łódzkiego powstała li tylko z osobistej inicyjatywy Urzędu w Łodzi, uważającego za pożądany i pożyteczny komitet na tym polu pomiędzy Urzędem a społeczeństwem. Więc czy można przypuścić, że gdyby Urząd posiadał coś nielegalnego w swojej działalności, powoływał by ludzi obcych do współpracy z sobą?

Falszem jest, że b. komitet żądał lokalu odpowiedniejszego dla pracy swojej, od „dwóch przeszło tygodni“ żądanie to zostało postawione 21 b. m., a 24 b. m. zarzucono Urzędowi, iż jeszcze nie znalazł nowego lokalu i nie przeprowadził się.

Nieprawdą jest, iż urzędnicy okazywali dla b. komitetu „jawną niechęć“ już chociażby dlatego, że ani b. komitet z urzędnikami ani urzędnicy z komitetu nie mieli i nie mogli mieć najmniejszych stosunków.

Niezgodny z prawdą jest powód protestu pracowników biura z racji podziału papierosów. Pracownikom nie chodziło o ilość przeznaczoną dla nich przez b. komitet papierosów, gdyż od dnia 1 kwietnia r. b' nie otrzymali z Urzędu ani jednego papierosa; w rzeczywistości zaś protestowali przeciwko przeznaczeniu czterech funtów tytoniu, brak którego tak bardzo dotkliwie daje się obecnie odczuwać, w pierwszym rzędzie kooperatywy majstrów fabrycznych, dlatego że prezesem jej jest jeden z członków b. komitatu.

Falszem jest twierdzenie o rzekomem nieładzie i nieporządkach w ksiązkach chociażby już dlatego, że b. komitet nie oglądał, gdy nie był do tego wcale powołany, absolutnie żadnej ksiązki; posiadał jedynie odpisy z księgi skonfiskowanych towarów, którymi się też posługiwał.

Falszem jest, iż w składnicy towarów panuje nieporządek; składnicą zarządza dymisjonowany oficer wyższej rangi i utrzymuje ją w zupełnym porządku, jedynie jej brak, to istotnie trochę za ciasny lokal.

Nieprawdą jest twierdzenie, jakoby towary były sprzedawane bez wiedzy b. komitetu. Ani jeden przedmiot nie został od chwili powołania b. komitetu sprzedany bez jego wiedzy za wyjątkiem li tylko towarów z tych spraw, likwidacja których została rozpoczęta przed powstaniem b. komitetu, i to tylko dlatego, że każda sprawa z rozpoczętą likwidacją winna być zakończona jaknajrychlej ze względu na okoliczność, iż pieniądze, wyrezone ze sprzedaży towarów muszą być wniesione do banku pod jeden kwit dla każdej sprawy. Przytem nadmieniamy, że ani jeden fant, ani jeden łokieć towaru nigdy nie został sprzedany osobie prywatnej; wszystko idzie w pierwszym rzędzie dla wojska, następnie do towarzystw dobroczynnych, potem prawo nabywania towarów mają urzędnicy państwowi i komunalni (osobiście dla siebie, nie zaś dla członków rodzin swoich) i nakoniec kooperatywy.

Wobec powyższego, uważając niedzielne artykułki „Kurjera Łódzkiego“ i „Straży Polskiej“ za zawierające dane świadomie nieprawdziwe i w wysokim stopniu obraźliwe dla Urzędu co do formy i co do treści, Urząd zwrócił się do prokuratora o pociągnięcie do odpowiedzialności sądowej Leona Chwałbińskiego, Józefa Pytlasińskiego, Józefa Musiałowiczewego, Janny Łuszczewskiej, Feliksa Przedpeńskiego, Lucjana Dąbrowskiego oraz redaktorów „Kurjera Łódzkiego“ i „Straży Polskiej“.

Naczelnik Urzędu walki z lichwą i spekulacją w Łodzi

Lista Wyborców sędziów handlowych w Łodzi.

A.

Albrecht Ludwik, Piotrkowska 194.
Asterblum Leopold, Zachodnia.

B.

Babad Józef, Wólczajska 241,
Babiacki Edward, Pańska 77.
Banasz Ludwik, Widzewska 99.
Barciński Henryk, Widzewska róg Tylnej
Barciński Stefan, Widzewska róg Tylnej.
Dr. Barciński Marcei, Widzewska.
Barski Leon, Pańska 77.
Bartoszewski Michał, Piotrkowska 95.
Bande Eljasz.
Baumgarten Ignacy, Piotrkowska 91.
Bender M., Przejazd 30.
Bennich Gestaw, Piotrkowska 105.
Bennich Reinhold
Bennich Emil
Bennich Karol
Berkowicz Daniel, Nowomiejska 1.
Berlinerblau Marcei, Targowa 41.
Bialer T., Widzewska 86.
Bialer Salomon, Pasaż-Majera 1.
Biederman Paweł, Sienkiewicza.
Dr. Biederman Alfred, Widzewska.
Biederman Robert, Widzewska 8.
Bielecki Stefan, Główna 59.
Bielński Stanisław, Kościuszki 17.
Blaustark N., Przejazd 8.
Bojarski Juliusz, Widzewska 44.
Bornstein F., Nowomiejska 28.
Borkowski Jan, Piotrkowska 125.
Boryslawski Cezary, Szosa Pabjanicka 18
Brinckenhof Edmund, Bank Kupiecki.
Bromberg Jakób, Piotrkowska 152.
Bromberg Abram, Piotrkowska 81.
Brodacz M., Sienkiewicza 86.
Buhle Karol, Radogoszcz—farbiarnia.
Bukiet Dawid, Piotrkowska 209.
Bukiet Najtali, Piotrkowska.

C.

Cemach M., Cegielniana 58.
Charemza Antoni, Średnia 10.
Chadzyński Karol, Główna 51.
Chodkowski Stanisław, Sienkiewicza 25.
Cielecki Walenty, Piotrkowska 68.
Credo Artur, Krótka 9.
Cukier Ludwik, Al. Kościuszki 24.
Czajewski Tadeusz, Al. Kościuszki 41.
Czekański Zygmunt, Piotrkowska 93.

D.

Dąbkowski Aleksander, Zgierska 59.
Daniecki Witold, Piotrkowska 127.
Danziger M., Piotrkowska 120.
Daube Oskar, Wólczajska 128.
Daube Ryszard, Piotrkowska.
Dietrich Franciszek, Grabowa 5.
Dobranicki H., Cegielniana 89.
Dobranicki I. Cegielniana 89.
Dobrzyński Ludwik, Strem (fabryka)
Domanowicz Rafał, Andrzejka 89.
Domański Stanisław, Piotrkowska 17.
Döring August, Miłsza,
Druse Adolf, Piotrkowska 98.
Drużycki Władysław, Piotrkowska 59.
Drzewiński Konstanty, Widzewska 97.
Dryl Lucjan, Średnia 29.
Dybczyński Czesław, Sienkiewicza 53.

E.

Eiger Józef, Piotrkowska 174,
Eiger Mojżesz, Zgierz.
Eisenbraun, Artur, Piotrkowska 70.
Eisenbraun Cezar
Eisenbraun Gustaw,
Eisenbraun Otto,
Ender Karol, Pabjanice.
Ender Teodor, Pabjanice.
Erciński Wacław, Nawrot.

F.

Faust Henryk, Piotrkowska 51.
Faust Samuel, (Apretura)
Fiks Włodzimierz, Długa 25.
Fiedler Zygmunt, Orla 17.
Finkenstein Leon, Przejazd 20.
Finster Teodor, Juljusza 28.
Fisz Franciszek.
Fleming Edward Radwańska 20-22.
Förster Henryk, Piotrkowska 61.
Frankowski Jan, Wólczajska 148.
Friede Samuel, Piotrkowska 125.
Friedstein Juliusz, Cegielniana 55.
Fritze Armin, Piotrkowska 109.
Fuchz Henryk, Sienkiewicza.

G.

Gajewicz Leon, Średnia 19.
Gałusiński Adam, Piotrkowska 121.
Gałaszewski Zygmunt, Hotel Savoy.
Geyer Gustaw, Piotrkowska 278.
Geyer Eugenjusz
Geyer Karol,
Geyer Ksawery, Widzewska 130.

Geyer Robert, Piotrkowska 278.
Ginsberg Bertold, Bracia Ginsberg.
Ginsberg Maks, Piotrkowska 25.
Glaser Michał, Zielona 5.
Glasser Paweł, (Kindler).
Gliksman Janas, Długa 46.
Gliński Marjan Wacław, Sienkiewicza 34.
Głuchowski Bronisław, Dzielna, apteka.
Goldberg Adam, Zachodnia 68.
Goldblum Dawid, Piotrkowska 101.
Goldfeder Maksymilian, Piotrkowska 77.
Goldman Benjamin, Przejazd 30.
Goldstadt Artur, Zachodnia 72.
Gostomski Karol, Piotrkowska 76.
Grawe Józef Józef, Konstanyńska 105.
Grędziński Feliks Ludwik, Piotrkowska 58.
Dr. Grohman Alfred, Tylina 14.
Grohman Henryk, Tylina.
Grohman Leon, Tylina.
Grosski Henryk, Piotrkowska 117.
Grossbardt Hersz.
Grosman W., Piotrkowska 56.
Groszkowski Wiktor, Konstanyńska 17.
Guralski Dawid, Średnia 88.
Guterman Isaak, Cegielniana 15.
Gutman Aleksander.
Gutman Stanisław, Piotrkowska 48.
Gutman I. M., Południowa 16.
Gutman Teodor Jan, Piotrkowska 107.
Gwircman Mojżesz, Pańska 26.

H.

Habergrütz Z., Piotrkowska.
Haltrecht Jakób, Krótka 2.
Haltrecht Izidor, Piotrkowska 31.
Handuracel Nison.
Heiman Edward, Piotrkowska 125.
Heiman Maks, Widzewska 40.
Heiman M., Sienkiewicza 6.
Heiman Salomon, Krótka 6.
Heiman-Jarecki Aleksander, Piotrkowska 125
Heinzel Ludwik, Łagiewniki.
Heinzel Juliusz, Piotrkowska 104.
Herman Jakób, Średnia 18.
Herszlik Samuel, Andrzejka 7.
Hertz Jakób, Poznańska.
Hertz Mieczysław, Al. Kościuszki 60.
Heppen Antoni, Sienkiewicza 31.
Himelfarb Izaak, Konstanyńska 30.
Hirsberg Emil, Piotrkowska 123.
Hirsberg Ludwik, Sienkiewicza 4.
Dr. Hirsberg Leon, Piotrkowska 125.
Hirszsohn Samuel, róg Widzewskiej
i Przejazdu.

Holec Paweł, Benedykta 88.
Horak Adolf, Piotrkowska 149.
Hordliczka Wilhelm, Piotrkowska 150.
Hoffman Adolf.
Hofrichter Karol, Piotrkowska 204.
Horodyński Włodzimierz, Tow. Akc. Ł. J.
Borkowski.
Hufnagel Jakób, Zachodnia 57.

J.

Janowski Antoni, Konstanyńska 14.
Janowski Chekiel, Widzewska 51.
Jaroński Albert, Nowomiejska 8.
Jaroński Stanisław, Pasaż-Majera 6.
Jasiak Adam, Nawrot 72.
Jaszufski Filip, Dzielna 89.
Jaszufski Ignacy, Widzewska 44.
Jaworski Stanisław, Piotrkowska 54.
Jeleń W., Sienkiewicza 50.
Jeziński Edward, Konstanyńska 24.
Jungowski Sylwester, Piotrkowska 3.
Juszkiewicz Arkadiusz, Sienkiewicza 84.
Jüngster Jakób, Krótka 12.

K.

Kaiserbrecht Wilhelm, Radogoszcz.
Kalecki Manasse, Widzewska 8.
Kantor Aron, Grand Hotel.
Kanih Lazar, Piotrkowska 288.
Kawecki Konstanty, Przejazd 42.
Kernbaum Maks, Piotrkowska 76.
Kernbaum Stanisław, Piotrkowska 85.
Keiserbrecht Ernest, Radogoszcz.
Keiserbrecht Ryszard, Radogoszcz.
Kestenberg Jakób, Nowo-Targowa 24.
Kierzkowski Stanisław, Piotrkowska 199.
Kinderman Juliusz, Piotrkowska 139.
Kinderman Henryk, Andrzejka.
Kinderman Paweł,
Kinderman Teodor,
Klawe Wacław, Piotrkowska 272.
Klecki Jakób, Pańska 77.
Klecki Paweł, Andrzejka 39.
Klotz Samuel, Andrzejka 43.
Kłodecki Zygmunt, Piotrkowska 58.
Kłosowska Julia, Andrzejka 2.
Knoch Gustaw, Piotrkowska 87.
Kochanowski Stefan, Andrzejka 7.
Kohn Jakób, Sienkiewicza 89.
Kohn Józef, Andrzejka 7.
Kohn Oskar, Piotrkowska 271.
Kohn Simon, Piotrkowska 67.
Kohn Szymon, Piotrkowska 59.
Kofczkowski Franciszek, Piotrkowska 158.
Kofodziejski Marjan, Andrzejka 3.
Kon Zenon, Bank Kupiecki.

Konarski Jakób, Piotrkowska 180.
Dr. Konic Józef, Zawadzka 1.
Komar Bolesław, Piotrkowska 68.
Kopczyński Stanisław Juljusza 14.
Kopel Natan, Piotrkowska 128.
Inż. Kopel Bernard, Rozwadowska 1.
Kowalski Jan, Grabowa 9.
Kowalski Wojciech, Zielona 80.
Königsberg S. A., Zielona 5.
Kozanecki Jan Nikodem, Al. Kościuszki 17
Kozłowski Aleksander, Piotrkowska 21.
Koral Ludwik, Dzielna.
Krakowski Joel, Południowa 37.
Kretschmer Berthold, Benedykta.
Kretschmer Oswald, Benedykta.
Krotoszyński Józef, Piotrkowska 58.
Krotoszyński Zygmunt, Dzielna 50.
Krönig Adolf, Piotrkowska 136.
Krönig Karol, fabryka w Karolewie.
Krusche Feliks, Pabjanice.
Krusche Juljan, Pabjanice.
Kryszek M., Pańska 29.
Krzyżanowski Zygmunt, Piotrkowska 79.
Kulisz Edward, Średnia 24.
Kwasnierz Jakób, Nawrot 4.

L.

Landau Ignacy, Piotrkowska 44.
Landau Moryc, Zielona 8.
Landsberg Leopold, Pasaż-Majera 7.
Lange Juliusz, Wólczajska 51.
Langnas Henryk, Sienkiewicza 6.
Lapp A. L. Wschodnia 76.
Leder Szewech, Sienkiewicza 6.
Leszczyński Józef, Piotrkowska 21.
Lewandowski Mieczysław, Długa 10.
Librach Jakób, Długa 61.
Lies Karol.
Lipiński Jan, Orla 8.
Lipiński Antoni, Radogoszcz, (fabr. Kaiser-
brechta).
Lipiński Izidor.
Lipszyc Rachmil, Olgińska 6.
Likierman Józef, Wólczajska 62.
Litauer Herman, Dzielna 25.
Lindenfeld Władysław, Sienkiewicza 37.
Lorentz Stanisław.
Loewy Jeanot, Piotrkowska 275.
Lubawski Wolf, Rozwadowska 4.
Lwów J., Długa 81.

Ł.

Łoziński Bronisław, Długa 27.
Łuba Marjan, Nowy Rynek 5.

M.

Maciński Jan Kazimierz, Senatorska 18a.
Macher Edward, Senatorska 22.
Macher Rudolf, Orla 1.
Madler Władysław, Dzielna 1.
Majewski Stanisław, Piotrkowska 124.
Majerowicz Ch., Krótka 6a.
Malinik Hirsz, Przejazd 80.
Mandeltort Juljan, Pasaż Majera 9.
Mandeltort Henryk, Pasaż Majera 9.
Martens Adolf, Podleśna 17.
Mączki Leon, Cegielniana 70.
Meister Artur, Rokicie pod Łodzią.
Meissner Zygmunt, Piotrkowska 163.
Mendelsohn Leon, Przejazd 30.
Meylert Ludwik, Zawadzka 1.
Mintz A. N., Przejazd 30.
Milgrom K., Ogrodowa 1.
Mirtenbaum Ignacy, Piotrkowska 96.
Miszewski Stanisław, Piotrkowska 87.
Mittelstaedt Zygmunt, Przejazd 42.
Monie Marcin, Benedykta 10.
Morozowicz Stefan, Al. Kościuszki 58.
Mordjaner L., Cegielniana 70.
Moszkowski Aleksander, Piotrkowska 52.
Mroziński Leon, Piotrkowska 87.
Mueller Eugenjusz, Piotrkowska 90.

N.

Neuman Leonard, Piotrkowska 96.
Neumark Herman, Piotrkowska 164.
Neumark Leon, Andrzejka 16.
Niesiński F., Skwerowa 1.
Niedźwiecki Józef, Zagajnikowa 19, (m.
Główna 50).
Nirnstein Jakób, Piotrkowska 123.
Nitecki Mieczysław, Nawrot 32.
Nower Daniel, Andrzejka 44.
Nowiński Leon, Piotrkowska 175.
Nowosielski Jan, Juljusza 37.

O.

Oberfeld Roman, Piotrkowska 17.
Oppenheim Maurycy, Długa 61.
Osser Adam, Widzewska 204.
Ostrowski A. J., Piotrkowska 266.

P.

Pacanowski H., Pańska 77.
Papuziński Nikodem, Cegielniana 64.
Pawlak Kazimierz, Piotrkowska 93.
Pätz Emil, Piotrkowska, firma Krusze i
Buder.

Perlberg Symcha Józef, Dzielna 88.
Perlstein M. B.
Pfeiffer Ryszard, Nawrot 18.
Piątkowski Maksymilian, Nowy Rynek 4.
Pillier I. M., Karola 8.
Pinkus Henryk, Zielona 8.
Pinkus Mieczysław, Zielona 8.
Piotrkowski Bernard, Benedykta 30.
Piotrkowski Maurycy, Andrzejka 46.
Plichal Leon, Karolew.
Pogonowski Józef, Główna 5.
Pokój Stefan, Piotrkowska 95.
Potz Józef, Sienkiewicza 50.
Poznański Adolf, Andrzejka 44.
Poznański Maurycy, Długa.
Praszkier G., Wólczajska 2.
Prądyński Franciszek, Sienkiewicza 34
Prądyński Zygmunt, Piotrkowska 67.
Prussak Mieczysław, Piotrkowska 49.
Prussak Oskar, Zielona 7.
Pstragowski Edward Wacław, Kolejowa 3.
Pujdak Jan, Piotrkowska 88.

R.

Radzikowski Władysław, Aleksandrowska 50
Radwański Stanisław, Przejazd 48.
Ramisz Antoni, Piotrkowska 121.
Ramisz Paweł P., Piotrkowska 121.
Ramisz Alfred, Główna 59.
Ramisz Artur, Piotrkowska 121.
Ramisz Franciszek, Ewangelicka 12.
Rappaport Józef, Południowa 21.
Reichstein M. E., Przejazd 86.
Remiszewski Władysław, Piotrkowska 116.
Reicher Mieczysław, Wólczajska 16.
Reicher Wilhelm, Południowa 28.
Rembelski Jan, cegielnia „Krobanów”
pow. sier.
Riesenberg E., Cegielniana 27.
Richter Zygmunt, Radwańska 18.
Richter Zygmunt, Radwańska 8.
Richter Reinhold, Józef Richter (fabryka).
Richter Józef, Placowa 17.
Rosen Szymon, Cegielniana 2.
Rosenbaum Leopold, Przejazd 6.
Rosenblatt Józef, Średnia 62.
Rosenblatt Maks, Piotrkowska 194.
Rosenblatt Moryc, Pasaż Majera 11.
Rosenblatt Szaja, Karola 86.
Rosenholc Józef, Piotrkowska 69.
Rosenthal Paweł, aks. Tow. Scheiblera.
Rosenthal Ch. S., Cegielniana 55.
Roszak Kazimierz, Dzielna
Rotbardt Józef, Cegielniana 40.
Rotszyld A., Piotrkowska 121.
Rowiński Napoleon, Nawrot 72.
Rosenthal Adolf, Składowa 15.
Rubin Chaim, Południowa.
Rutkowski Stanisław, Zielona 1.
Rzepkiewicz Markus, Sienkiewicza 6.

S.

Sachs Józef, dr., Piotrkowska 187.
Sanna Paweł, Ewangelicka
Scheibler Karol Wilhelm, Piotrkowska
Schreer Gustaw, Dzielna
Schweikert Robert, Piotrkowska 147.
Sejński Ch., Pasaż Szulca 5.
Seiler Teodor, Piotrkowska 265.
Serejski Jakób, Al. Kościuszki 39.
Sewerik Alfons, Tomaszów.
Siegelberg Rachmil.
Sieradzki Emanuel, Piotrkowska 15.
Silewicz Czesław, Piotrkowska 80.
Silberberg Mojżesz, Al. Kościuszki 58.
Silberblatt Henryk, Pasaż Szulca 3.
Silberblatt Markus, Pasaż Szulca 3.
Silberstein Salomon, Przejazd 86.
Silberstein Stanisław, Piotrkowska 246.
Solowiejczyk Jerzy, Sienkiewicza 68.
Sokolowicz Wacław, Przejazd 19.
Spodenkiewicz Antoni, Konstanyńska 84
Spodenkiewicz Józef, Nawrot 56.
Stachlewski Edmund, Średnia 20.
Stankowski Antoni, Przejazd 30.
Steigert Teodor, Piotrkowska 90.
Steigert Goldfryd, Piotrkowska 151.
Steigert Ludwik, Piotrkowska
Stein Ludwik, Wschodnia
Steinert Karol, Piotrkowska 276.
Steinert Ryszard, Piotrkowska 276.
Stefanus Edmund, Cegielniana 81.
Stefanus Jan, Węglowa 15.
Stiller Jerzy, Cegielniana.
Stiller Maks, dr., Targowa 23.
Storch Józef, Piotrkowska 42.
Suwałski Józef, Widzewska 199.
Suski Józef Antoni.
Swatek F., Zgierz.
Swietlik Stanisław, Średnia 21.
Świętosławski S., Sienkiewicza 4.
Smarzyński Jan, Grabowa 5.
Szantyr Witold, Przejazd 52.
Szafranowski Romuald L., Piotrkowska 69.
Szaniawski Czesław Juljan, Podleśna 10
Szaniawski Tadeusz, Piotrkowska 126.
Szapiro J. M., Wschodnia 76.
Szapował Hersz.
Szereszewski B., Wólczajska 83.
Szmulowicz Jakób, Piotrkowska 80.
Szulbowski Tadeusz, Bank Handlowy w
Warszawie. Oddział w Łodzi.

Szpigel Benjamin, Piotrkowska 80.
 Szreter Maja, Piotrkowska 152.
 Szamański Franciszek, Konstytucyjna 61
 Szykier Ebra, Nowomiejska 18.
 Szyfler Maksymilian, Wólczańska 127.

T.

Tarkowski Józef, Rzgowska 51.
 Tempel Dawid, Cegielińska 68.
 Tempelhof M., Piotrkowska 164,
 Terakowski Zygmunt, Piotrkowska 91.
 Thölke Edmund, Widzew.
 Torn Artur, Andrzejka 43.
 Torończyk Herman, Pańska 77.
 Trautwein Karol, Benedykta 35.
 Trautwein Adolf, Piotrkowska 73.
 Triebe Juliusz.
 Tschepke Aleksander, Nowy Rynek 9.

Turski Eugenjusz, Zawadska 63.
 Turski Franciszek, Dąbrowska 15.
 Tyber A. J., Piotrkowska 49.

U.

Ulrichs Michał, Piotrkowska 97.
 Urbanowski Józef Walenty, Zgierz, Długa 58-37.
 Urbanowski Józef, Szkolna 35.

W.

Wachs Michał, Długa 25.
 Wagner Jan, Krótka 7.
 Wagner Teodor, Piotrkowska 213.
 Wainreb Zygmunt, róg Wólczańskiej i Zielonej.
 Dr. Walfisz Edward, Dzielna.
 Warszawski Izidor, Piotrkowska 29.

Dr. Warszawski Zygmunt, Piotrkowska 97.
 Wasilewski Edmund, Sienkiewicza 65.
 Weigt Edward, Senatorska 22.
 Weigt Stanisław, Senatorska 22.
 Weil Karol, Hotel Savoy.
 Weiss Adolf, Grand Hotel.
 Weissig Paweł.
 Werner H.
 Węzyk Feliks, Piotrkowska 27.
 Wiener Benjamin, Paszaj Majera.
 Winter Mojżesz.
 Wilezyński Ludwik, Zachodnia.
 Wajdyński Jakób, Piotrkowska 212.
 Wojciechowski Adam, Piotrkowska 50.
 Wolman Bernard, Krótka 6.
 Wolski Józef, Piotrkowska 3.
 Wolski Kazimierz, Konstytucyjna 3.

Z.

Zajfert Juljan, Szkolna 14.
 Zalewski Karol, Inżynierska 1.
 Zand Izidor, Bank Handlowy w Łodzi.
 Zalicowski Rubin.
 Ziegler Albert, Wschodnia 32.
 Ziegler Oskar, Wschodnia 32.
 Zinke Karol, Przejazd 16.

Ż.

Żółtowski Jan, Piotrkowska 81.
 Warszawa, d. 17 kwietnia 1919 r.

Zatwierdzam
 Minister Przemysłu i Handlu:
 Hacia.

6624

Stowarzyszenie Sportowe "UNION"

We wtorek, dn. 3 czerwca r. b. o godz. 8 wieczorem odbędzie się w lokalu klubowym przy ul. Przejazd 5

Zwyczajne Ogólne Zebranie

członków Stowarzyszenia z następującym porządkiem dziennym:

1. Sprawozdanie władz Stowarzyszenia.
2. Wybory zarządu i komisji.
3. Wnioski zarządu.
4. Wnioski członków.

Zebranie jest prawomocne bez względu na liczbę obecnych. Wnioski winny być Zarządowi przedłożone na piśmie nie później niż w piątek, dn. 30 b. m. O liście i punktualne przybycie proszą pp. członków

Zarząd.

Ogłoszenie.

W dniu 30 maja 1919 r. o godz. 10 rano z rozporządzenia Pana Ministra Sprawiedliwości odbędzie się w gmachu Sądu okręgowego, Pańska 115, sala № 56, wybory Sędziów Handlowych.

Magistrat.

625-1.

Sala przy Teatrze „Scala”, Cegielińska 18

Dzisiaj, czwartek, dnia 29 maja r. b. odbędzie się

Druga Wielka Zabawa Taneczna

połączona z różnymi niespodziankami jak: poczęta, konfetti, żywe kwiaty i t. d. Tańce pod kierunkiem nauceyciela tańców Weintrauba.

Początek o godz. 8-ej do 11-ej wieczór. — Do tańca przygrywać będzie orkiestra.

Z poważaniem I. DEBIŃSKI

UWAGA: W niedzielę 1-go czerwca r. b. odbędzie się 3-cia zabawa taneczna.

Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń w Warszawie

Główna Agencja pod firmą „Józef Gutman” w Łodzi, Dzielna 4

Przyjmuje do ubezpieczenia od ognia: ruchomości i nieruchomości fabryczne, budynki mieszkalne, składy i prywatne mieszkania,

oraz ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i od rabunku

kas w bankach fabrykach i interesach handlowych, ruchomości domowych i inkasentów na mieście.

Subjenci poszukiwani. 621-2

W piątek, dnia 30 maja, jako w 4-tą rocznicę skonu

b. p. Berty Jarocińskiej

odbędzie się o godz. 11 i pół przed południem w Synagodze 5-wo Szkolnego „Talmud Tora” przy ulicy Śrebrnej 14-18 nabożeństwo żałobne, na które krewnych i przyjaciół zmarłego niniejszym zaprasza

Zarząd Łódz. Tow. Szkolnego „Talmud-Tora”.

Do sprzedania

sofa, biurko, krzesło biurkowe, masywne półki dębowe odpowiednie dla adwokata, stół gabinetowy, kredens, bufet, zegar stojący oraz biała szafa dębowa do ubrań.

Karola № 4, m. 7. 587-1

W niedzielę, dnia 1 czerwca r. b. o godzinie 2-jej po południu przy ul. Pustej nr. 18 odbędzie się

zebranie Związku woźniców

na które zaprasza wszystkich członków

630-1 Zarząd.

W niedzielę, dnia 1 czerwca r. b. o godz. 2 po poł. w lokalu własnym przy ul. Kilińskiego (Widzewskiej) 129, odbędzie się

Zebranie

członków Zawod. Związku Pracowników i Pracownic Rzeźniczych.

Omawiana będzie między innymi sprawa firmy B-el Frantowskich.

O liście przybycie proszą

Zarząd.

Roboty Blacharskie i Dekarskie różnego rodzaju wykonywa się dobrze i po cenach przystępnych w Zakładzie blacharskim i dekarckim EDMUNDA GALLA, Łódź, Nawrot 29.

Losy R. G. O.

Ciągnięcie 5-jej klasy od dnia 2-go do dnia 25-go Czerwca r. b.

— Główna wygrana 75.000 mk. 51 premii. — Jeszcze mała ilość losów. Wypłacam wygrane wszelkich loterii oraz zamieniam na nowe losy.

Samuel Weinberg, Piotrkowska 58. (Telefon 176).

„Colosseum”

Cegielińska 16

Pierwszorządny familijny program, oraz występy

B. BRONOWSKIEGO.

Codziennie dwie komedijki.

Początek o godzinie 8-jej wieczorem.

W niedzielę dn. 1 czerwca zamiana programu. W razie niepogody przedstawienia w zimowej Sali, Zachodnia 53. 201-4

TRWAŁE OBUWIE

w różnych gatunkach poleca Pabjanicka Fabryka obuwia reformowanego

Skład i Piotrkowska nr. 112

„ 2 „ „ „ 29/ 408-1
 „ 3 „ „ „ 29/ 408-1

Inżynier dypl. ADOLF ŁASKI,

Obróbca przy Urzędzie Patentowym R. P.

Patenty, Modele, Marki, — Warszawa, Polna 70.

W niedzielę, dnia 1 czerwca, o godz. 4 po południu odbędzie się

Popis Gimnastyki Rytmicznej (system Dalcroze'a)

i Tańców Plastycznych

uczennic p. Heleny Paszke-Folakowej

w lokalu Kasyna Oficerskiego Piotrkowska 243

Część dochodu przeznacza się na samopomoc uczenia szkół im. Orzeszkowej i p. Pryssewicz.

Bilety codziennie od 4 do 6 i pół w gimnazjum p. Pryssewicz, Sienkiewicza 33, i piętro, a w dzień przedstawienia od godz. 3-jej przy kasie. 518-2

Intratne przedsiębiorstwo

z kapitałem 15,000 marek,

mające wielką przyszłość, w pełnym ruchu, dla inteligentnego chrześcijanina bez specjalnej znajomości, z powodu wyjazdu do odświeżenia. Oferty sub. „Intratny” do administr. „Głosu Polskiego” 676-2

Trzymaj się

zasady, że najzdrowiej i najtaniej jest stołować się we

„WRZOSIE”

Piotrkowska 100

Specjalna pralnia

słomkowych i panamskich kapeluszy 614-2

M. Nachstern, Łódź, Benedykta 32

Wielki wybór różnych

MEBLI

nowych i używanych tanio do

nabycia tylko 676-3

Piotrkowska № 19.

Zgubiono paszport niemiecki,

wydany w Łodzi, za № 7858-13, na imię Henocha

Pinkusa Majerowicza. 668-3

Zgubiono paszport niemiecki,

wydany w Łodzi, na imię Marjanny Gulcem,

oraz legitymację chlebową. 671-2

Zgubiono paszport niemiecki,

wydany w Pabjanicach, na imię Stan

Masłowska. 672-2

2 restauracje w dobrym punkcie: 1) w Tomaszowie, 2) we wsi Lubochni,

do sprzedania. Bliska wielkość

F. Ogrodowczyk, Łódź, Wólczańska

№ 223. 637-1

OGŁOSZENIA

Porady, relacjonowania tekstów i tłumaczenia takowych bezpłatnie.

Wielki wybór klisz do wszelkiego druku. Biuro „Głosu” od 9-7 w.

Doświadczonej gospodyni i rutynowanej felczarki z dłuższą praktyką poszukuje instytucja dobroczynna żydowska. — Pisemne oferty z podaniem warunków skierować do administr. „Głosu” pod „G. P.” 666-3

Maszyny do dzielenia ciasta i maszyn do przerabiania ciasta do nabycia

Długa 146, R. MISZNER 1-3-12. 617-1

Poszukiwany jest swat (izr.), mający dostęp do inteligentnych domów. Zgłoszenia pod „Swat” do admin. „Głosu”. 612-1

Akuszerka

R. Pipikowa

z dyplomem Ces. Ak. w Petersburgu, praktykująca 25

lat, przyjmuje od 10-7

Łódź, Piotrkowska 132

m. 14.

Dla pań przyjeżdżających codziennie lokal. 501-10.

Choroby skórne i weteryczne

Dr. LITTAUER

Cegielińska 8.

Od 8-9 rano i od 3-5 po poł. 396-15

10.000 mk. potrzebne zaraz: termin krótki, dobry procent, gwarancja zapewniona. Łaskawe oferty w admin. „Głosu” sub „S. G.” 661-2

WYPOŻYCZALNIA

książek w językach polskim, francuskim, rosyjskim i niemieckim z urządzeniem tanio do sprzedania, Paszaj Majera № 5, front, II piętro. 563-1

do wszystkich gazet miejscowych i zamiejscowych przyjmuje na dogodnych warunkach Biuro „MEKUR”, Łódź, Piotrkowska 32.

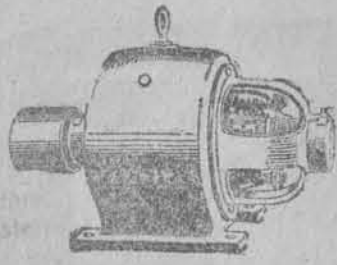
Zeichman i Mauch

Łódź, Piotrkowska 240

Biuro Elektrotechniczne

oraz warsztaty reparacyjne. Wielki skład materiałów instalacyjnych, dynamomaszyn i elektromotorów. Naprawa elektrycznych dynamomaszyn i motorów. Wykonanie piorunochronów oraz badanie oporu istniejących instalacji.

768-30

BUSKO

Sezon od 1 czerwca do 30 września
Kapsle siarczano-słone i mułowe. Zakład hydrofityczny. — Gimnastyka lecznicza.

Wskazania: PRZEWLEKŁE ZAPALENIA, REUMATYZM, ARTRETYZM, OTYŁOŚĆ, CHOROBY KOBIECE, NERWOWE, SKÓRNE, PRZYMIOT.

Dojazd: Od stacji Kielce 30 kilom. malowniczą szosą kołmi lub samochodem prywatnym. Przy zakładzie 25 pokoiówumeblowanych, szereg willi prywatnych. Ceny umiarkowane, wypłaty w koronach.

Pensjonatów niema. Dawny szpital sezonowy nieczynny. Bieliznę i pościel najlepiej przynieść ze sobą. Bez karty porady, wydanej przez któregośkolwiek z lekarzy, praktykujących w Busku, kąpiele leczniczych otrzymywać nie można.

Informacje wysyła zarząd zakładu. — Adres dla listów i depeš: BUSKO, ZAKŁAD.

Dyrektor zakładu Dr. Grabowski.

Inspektor i lekarz zakładowy Dr. Sulimierski.

552-6

Fabryka Przetworów Chemicznych

T. Grabiański i D. Myślubórski

w Łodzi — ul. Kilińskiego 95. (Widzewska)

Biuro sprzedaży — Piotrkowska 62.

Oddział w Warszawie — Złota 32.

Poleca Sz. Odbiorcom:

6115

Szkło wodne, Kwasy: siarczany, i solny. Sól glauberska (Kryształ). Smary: Torotta i do osi. Oleje mineralne, Olej turecki, Olejne, Wazelinę techniczną, oraz specjalny Olej mln. gazowy do szpikowania

w ładunkach wagonowych i detalicznie w beczkach po conach przystępnych.

Teatr „Urania”

w ogrodzie

Codziennie Koncert i wielkie przedstawienia

Występy znanej polskiej kapeleci p. Abczyńskiej i znakomitego wykonawcy rosyjskich tańców p. Zinowicz, znanego polskiego kompozytora p. Wadlewskiego, oraz innych nowo zaangażowanych artystów.

W soboty, niedzieli i święta 3 przedstawienia o godz. 5 i pół o 7, 8, 45 wiecz. W razie niepogody przedstawienia na sali teatralnej.

Wyprzedaż.

Paletka dla dziewczynki i chłopca Mk. 50, 75 i 100.

Duży wybór.

Palta damskie ostatnie fasony.

Palta męskie Mk. 325, 450 i drożej.

Garnitury męskie Mk. 450, 550 i drożej.

SZMECHEL i ROZNER
Łódź, Piotrkowska 100.

SZYLDY

roboty malarskie wykonywa

Zakład malarski

JAN JANOWSKI

Sienkiewicza № 91

róg Główniej. 260-2

Dzielnicy ajenci

do dobrze zaprowadzonego artykułu poszukiwani

D. Markus, Piotrkowska 59.

5-5-3

Mydło

Częstochowskie mk. 4.— za funt,

mydło wyborowe . . . 8.50

a także „Kantor”, „Wygodą”

w opakowaniu po mk. 7.50 tylko u

Drukera, Średnia 2

Dr. Ludwik FALK

Choroby skórne i weneryczne

przyjmuje

od 10—12 r. i od 5—7 pp.

NAWROT 1. 751-4

Piotrkowska № 89.

Czyszczenie szyb wystawow. Konserwacja linoleum.

H
Y
G

Fraterowanie, Trocinowanie, Cyklinowanie posadzek.

HYGIENA

Odkurzenie mebli, ścian, dywanów i t. p. elektr. aparat.

E
N
A

Dezynfekcja mieszkań. Masa do podłóg na składzie.

Piotrkowska № 89.

FABRYKA B-ci HOFFMAN

w ŁODZI, ul. Dzielna nr. 78.

Poleca udoskonaloną, jedynie racjonalną patentowaną Maszynę do wyrobu dachówek cementowych.

System ROLKOWY, wydajność dzienna 500—800 dachówek. Dostarcza również maszyny do wyrobu pustaków, cemhrowin, rur i t. p. przedmiotów z cementu.

Żądać cennika nr. 7.

Łępcie szczury i myszy!

„Kaps” jedyny radyczny i wypróbowany środek tępi bezwzględnie

Szczury i myszy

„Kaps” ze względu na swe wybitne własności i uznanie wielu powag naukowych, znalazł szerokie zastosowanie w każdym gospodarstwie domowym, handlu, przemyśle, leśnictwie, ogrodnictwie, zakładach żywnościowym etc.

Żądać w aptekach i składach aptecznych.

Zawiadomienie.

Niniejszym uprzejmie komunikujemy Szanownej klienteli, iż

wyłączną sprzedaż naszej białej papierowej

pod firmą „Ekonomia” jako kołnierzyków pod markami „Kosmos”, „Teksas”, „Perfek” i „Odessa”

„Petersilge i Szmolke”

ul. Piotrkowska № 93.

Upraszamy zatem o łaskawe zwrócenie się do wyżej wymienionej firmy.

Z poważaniem Karol Prusse i S-ka.

Nadeszły najlepsze

BATERJE

„EULE” i „PICK”

Rozmaite: Zapalniczki, Krzemienie Koszulki do gazu jeszcze przedwojenne

„AUER” Piotrkowska 146, obok Ewangelickiej.

8-klasowe gimnazjum filologiczne

B. BRAUNA,

Dzielna nr. 57.

Egzaminy wstępne do wszystkich klas, z wyjątkiem ósmej, rozpoczną się dnia 2-go czerwca, w poniedziałek, o godzinie 8-ej rano. 356-1

MASŁO wyborowe w smaku, własnego

wyrobu codziennie świeże.

SMIECHANĘ kwaśną po mk. 6.50

pol-ca

Dom Handlowo-Komisowy, S. Bieliński i S-ka

Łódź Al. Kościuszki 17. Tel. 285. 402-3

Nie kupujcie RESZTEK!

póki się nie przekonacie, że najtańsze i najpiękniejsze towary ty! Dzielnej nr. 34, (poprz. o-ko przy ul. I-e p.) Rozmaite towary i resztki na bluzki, suknie damskie kostjumy, męskie ubrania, oraz szewcota, bostony, sukna, krateszka (czarn. z biał.), i modne letnie tow. Uwaga: dla urzędników i handlujących ustępstwo.

Skład materiałów dentystycznych

Ogólnik i Samuels.

mieści się obecnie przy ul.

Piotrkowskiej № 23, front, I piętro.

Skład otwarty od godz. 9 do 7 bez przerwy. 509-8

Dr. Szumacher

choroby skórne i weneryczne. Godz. przyjęć: od 4 do 7, w niedzieli i święta od 11 do 1-ej. Benedykta № 1.

Dr. med. Artur Banasz

Chirurg-Urolog.

Chirurgja, choroby nerek, pęcherza moczowego i dróg moczowych. Przyjmuje od 4—5½, po poł.

Pasaż Majera II. 296-10

Dr. med. W. Kotzin

UL. PIOTRKOWSKA 71

Choroby serca i płuc

przyjmuje od godz. 10—11 rano od 4—6 pp. 1098 | 10

Dr. A. Groszlik

Choroby skórne i weneryczne Leczenie promieniami Röntgena i światłem.

Al. Kościuszki (Spacer.) 27.

9—11 rano i 5—7 wiecz. Panie 4—5 poł. w niedzielę 10—12. 2427—10

Dr. med.

Szarłota EIGER

Akuszerja i chor. kobiece.

Długa nr. 46 (róg Zielonej).

Godz. przyjęć od 4 — 6 po poł. 644—15

Dr. S. Kantor

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczopłciowych (niemoc płciowa). Leczenie promieniami Röntgena i światłem.

Piotrkowska № 144,

róg Ewangelickiej.

Godziny przyjęcia: 9 — 2 rano

6—8 po poł. Dla pań od 5—6 p.p. 675—30

Dr. Bolesław Kon

Choroby uszu i nosa, gardła

i chirurgja.

Piotrkowska Nr. 118, do 10

i pół rano i od 4 — 6 p.p. 71017—

Choroby skórne,

weneryczne

i niemoc płciowa

Dr. S. Lewkowitz

Konstantynowska 12

Przyjmuje od 9—1 i od 6—9 w.

dla pań od 5—6 po poł. 2238—01

Dr. L. Prybulski

Choroby skórne, weneryczne,

moczopłciowe i niemoc

płciowa.

Godz. przyjęć od 9—2 i 4—8 w.

dla pań od 5—6.

Zawadzka № 1, róg Piotrk. 9319—151—

Dr. M. Kantor

Choroby chirurgiczne

Benedykta № 1. Godziny

przyjęć 4—8 pop. 079-6

Akuszerka

B. BÜCHLER

Główna 5.

85 morg lasu,

zagałkówek i łąk, 3 wiorsty

od projektow. stacji kolejowej

do sprzedania.

Oferty pod „R. M.” do Biura

Reklamy Prasowej, Piotrkow-

ska № 84. 53—3

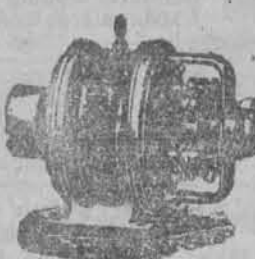
Do sprzedania

garniur salonowy

mahoniowy oraz

FORTEPIAN fabryki „Szreter”

Nawrot № 15, m. 7. 436—3

Warsztaty elektrot. i biuro instalacyjne

A. Meister i S-ka

ŁÓDŹ, Piotrkowska № 158.

Nadal urządzamy instalacje oświetlenia elektrycznego i przenośne siły; z własną elektrownią, jakoteż z przyłączeniem do Elektrowni Łódzkiej.

- Warsztaty Reparacyjne -

Dynamo-maszyn, motorów i transformatorów wszelkich systemów Budowa kolektorów i ankrów, jak również wykonywanie wszelkich części do maszyn elektrycznych. — Sprzedaż hurtowa i detaliczna wszelkich materiałów elektrotechnicznych. 550—2

EGZYSTUJĄCY OD ROKU 1895

ZAKŁAD BLACHARSKI

RAFAŁA HIRSZA

DŁUGA 68 (dom własny).

Wykonuje wszelkiego rodzaju roboty blacharskie i dekarckie, oraz smaruje dachy smołą gazową po cenach przystępnych. 150-10

Casino

Najnowszy obraz w świecie. firmy „Nordisk“ w Kopenhadze

Za popędem serca

Dramat obyczajowy w 4 akt. w wykonaniu artystów duńskiego król. teatru.

Ja pana zaasekuruję

Aroywesoła farsa w aktach.

Nad program: Nad program:

Powrót Naczelnika Państwa z wyzwolonej Litwy.

Początek przedstawień o godz. 8-ej.

Odeon

Po raz pierwszy w Łodzi!

W hotelu Sanssouci

Wesoła farsa w 4 aktach w wykonaniu wybitnych węgierskich artystów z Wiggo Larsenem w głównej roli.

NAD PROGRAM:

Pierwszy obraz amerykańskiej firmy „Kalem“ p. t.

Dom duchów

Romans kryminalny w 3 aktach.

Początek przedstawień o godz. 8-ej.

Krycie, reparacje i smołowanie dachów papowych

wykonywa solidnie przedsiębiorstwo robót dekarских

Józef Kerner Majster cechowy, Radwańska 44. 594-2

PREZ z PAPIEROSAMI i CYGARAMI!

Używajcie tylko pastylek

„NIEPAL“

Klaskiego, Warszawa, Marszałkowska 60 z marką „Słoń“ Cena pudełka Mk. 6. 595-12

Gimnazjum żeńskie Melidy Schnellke

Piotrkowska 145

podaje do wiadomości rodziców, że zakład będzie przeniesiony od 1-go lipca na ul.

Ewangielicką nr. 9.

Examinacje wstępne odbędą się 5-go czerwca. Zapisy przyjmują się codziennie od 11-1.

Majster tkacki,

zdolny fachowiec w branży sukiennej — natychmiast poszukiwany. Wiadomość w Zeitung, Piotrkowska 16. 604-3

8-ma KLASA NORMALNA, MATURALNA

zostanie otwarta w sierpniu 1919 r. przy

3-klasowym Filolog. Gimnazjum żeńskim

KLARY WOLFSONOWEJ

w ŁODZI, Zawadzka 23.

Zapisy nowowstępujących ułożone do wszystkich klas przyjmują kancelaria codziennie od 9-11 i od 5-7. Egzaminacje wstępne rozpoczną się 30 maja. 535-8

Farbiarnia i Pralnia Chemiczna

Srednia 5. „MODERNE“ Zielona 2. przyjmuje do farbowania i chemicznego czyszczenia garderobe wszelkiego rodzaju, jak również i bieliznę po cenach przystępnych. 458-1

Ogłoszenia drobne.

A.A.A.A. Kupuję wózki sportowe, wszelką bieliznę. Placę najwyższą ceny. Sklep Komisowy Wł. Wojciechowicza, Piotrkowska 160, róg Główna. 674-3

A.A.A.A. Kupuję garderobę, futra, bieliznę, dywany, kwity lombardowe, Wólczańska 43 m. 6. Placę najwyższą ceny. Proszę się przekonać. 561-5

A.A.A.A. Baczność! Resztantem, bo w mieszkaniu prywatnym. Rozmaita resztki na meble, damskie i dziecięce ubrania i palta. Towary na bluzki, sukno szewioty, jedwabie, muslin de lin, batysty, krepony. Kilińskiego 40 (Widzewska) front II piętro m. 10, na prawo. 268-10

A.A.A. Reszki najtaniej sprzedaje H. Srebrnik w Łodzi, Piotrkowska 34, II piętro, front. Lokieł towaru na ubrania uczniowskie i skautowskie od mk. 30

Lokieł tow. na męskie: na Dziecinne 14, na Spodnie 20, na Kamizelki szty. 25, na Palta 28, na Sukn. i Kostj. 15, na Bluzki i Spodniczki 20, Alpacę i calgi dubelt. 17, Dziewioty 18, Chustki 18

H. Srebrnik, II piętro, front 4083-19

A. Łózka, materace, szafy, stół, krzesła, otomana, lustro, biurko szafkowe, białozłota, łóżeczko dziecięce, słupki, etażerka, komoda, szafki noone, wieszak zaraz wyprzedam tanio. Piotrkowska 223 - 3, I p., front. 203-10

Akademiczka II kursu prawa poszukuje kondycji. Oferty dla „Akademiści“ w admin. „Głosu“. 610-1

Ajenci do sprzedaży artykułów sklepowych codziennej potrzeby — poszukiwani. Skwerowa 15, m. 23. 391-4

Akademiżka drugiego kursu prawa, rutynowana nauczycielka, poszukuje lekcji lub korepetycji. Adres — Nawrot 23, m. 15. 414-3

Dzielnice uczelny potrzebny do posługi, od 14-16 lat. Ogłaszać się między 1-4. Piotrkowska 25, sklep I. Mirtenbaura. 615-1

Biuro Pośredniostwa Tarysoklego, Piotrkowska 90. Pośredniczy w kupnie, sprzedaży ruchomości i nieruchomości, lokale dla kamflatów. Rekomenduje pracowników wszystkich branż i zawodów. 170-10

Chiromantka studiowała w Paryżu, odgaduje procesy, kradzieże, zdolności, choroby handlowe, choroby i miłość. Juljusza 13, m. 46, prawa oficyna II p. 416-6

Dwa pokoje, kuchnia, umywalka, wane, s wygodami i gazem, do wynajęcia. Pańska 85, m. 9. 506-1

Do wynajęcia ładne mieszkania w Bolesławowie, stacja Andrzejów. Wiadomość na miejsciu lub w Łodzi, ul. Południowa 44, w biurze. 667-3

Dwa piękne sioneczki — umeblowane pokoje do wynajęcia. Piotrkowska 145, m. 24. 650-1

Do sprzedania skład pogrzebowy. Oferty w admin. „Głosu“ sub „L. L.“ 608-3

Dywan do sprzedania. Aleksandrowska 73, w sklepie. 608-3

Do wynajęcia obszerna sutereny z gawionym oświetleniem na skład, także kawalerskie pokoje na 4 piętrze. Andrzejka 7. Wiadomość u stróża. 507-3

Dyrygenta chóru poszukuje Stowarzyszenie kulturalne. Oferty sub „Dyrygent“ w adm. „Głosu“. 210-3

English conversation wanted. Apply (with price) „Głos Polski“ for „Advanced“ 609-1

Ewa Kronmanówna przyjmując lekcje na lato. Nowo-Targowa 12, od 1-4. 619-3

Izraelitka poszukuje posady do dzieci w lepszym domu. Wiadomość: Al. Kosciuszki 22, m. 17, dla Dory. 641-1

Kondycji na wieś poszukuje rutynowana nauczycielka, Izraelitka, do jednego lub dwójga dzieci, od lat 6-10 do 12. Oferty w „Głosu“ sub „...“ 665-2

Kinematograficzna pełne urządzenia na różne światła. Dynamogramy na 40 volt z akumulatorami poleca Biuro „Meckur“ Łódź, Piotrkowska 82. 663-2

Kupię szorty Brózyckiego (na fortepian) cześć, A. B. C. nowa lub używana. Zgłaszać się Widzewska 44, m. 15, od godz. 2-ej do 3-iej po poł. 611-1

Bluzki jedwabne nowe okazjonalnie do sprzedania — ceny przystępne. Benażyka 14, m. 28. 671-2

Frablowanie zajęcia w ogródku. Pasz-Szulca 11, m. 3. 363-4

Jeden lub dwa pokoje z oddzielnym wejściem — panom lub bezdzietnej rodzinie wynajmą marza. Piotrkowska 271, m. 12, od 1-4 po poł. 535-2

Kase „National“ kupi „Uni-tas“ Działna 1. 560-2

Karety i powozy do wynajęcia w zakładzie pogrzebowym: ul. Sienkiewicza 36. 607-3

Łazienka w stronie Kółczek w okolicach 12 pokój oala do wynajęcia lub czasowo 2-3 pokoje. Wiadomość — Pasz-Szulca 11, m. 12. 400-3

Meble sprzedaje, sypialnia, stół, gabinet, salon, oraz podłogę. Działna 11-25 w podwórzu. 760-12

Meble: sypialne pokoje, stołowy, na lato kupię. Rozwadowska 36, u stolarza. 204-15

Miandraków bawlniana Teodor Seller Łódź, Piotrkowska 265, wyrabla bawełniane towary na ubrania, spodnie i bluzki, towary koszulowy i na rękawki, derki, koce, sianniki i różne inne towary. 337-3

Meble z kilku pokoi i kase ogniotrwałą — sprzedam. Piotrkowska 189, m. 9. 333-3

Magiel tanio do sprzedania. — Widzewska 145, stróż w skaże. 501-3

Maszyna do szycia, gramofon, łózka, lustro i drobniaki wyjeżdżając sprzedam. Nowo-Cegielniana 40-1. 661-1

Meble sprzedaje nowe i używane, stołowy, salon oraz pojedyncze. Działna 11, m. 25 w podwórzu. 410-12

Maszyna do szycia Singera, także kresła dziecięce do sprzedania. Główna 13, m. 14. 572-3

Odegnię na lato 2 pokoje z kuchnią, wygodami, prazio, elektrycznością. Ewangielicka 7, stróż w skaże. 557-3

Orzeł, która dn. 27 b. m. wieczeram w Sali Sądu Okręgowego, Pańska 115, podczas sprawy Goldowej wzięła lornetkę, proszona jest o zwrot do p. Segawicza, Nowo-Cegielniana 17. 602-2

Rower p. w. nowy sprzedam. W. ... 94-13. 670-3

Piękna wystawowa i 1/2 ta do sprzedania. Wiadomość Dr. I. Silberstrom, Zielna 11, od 9-11 i od 3-5 pp. 622-3

Pokój umeblowany do wynajęcia z elektrycznym oświetleniem, II piętro, front. Długa 31, m. 5. 673-1

Psa rasowego z wilków, polskiego, młodego, może być nawet szeslotygodniowy, kupię. Oferty z podaniem ceny: Opátówek, Stacja kolei powiatowej. 642-3

Potrzebne 2 zdolne kucharki i 1 kuchmistrz do „Bractwa“ Działna 1. 539-2

Pensjonat M. Wólczańskiej w Poddębnie pod Tuszynem, w domu Labuka, Łódź, Cegielińska 86, m. 8, od 12-4 po l. 371-12

Potrzebni są wykwalifikowani i doświadczeni nauczyciele (1-4) do wykładu literatury i historii Polski, literatury niemieckiej, fizyki, rysunków, matematyki w kl. 8-iej, oraz gimnastyki rytmicznej. Zgłoszenia przyjmują kancelaria 8-ki gimnazjum żeńskiego E. Jeszulan-skiej-Zeligmanowej, Południowa 18, od 1-3 i od 5-7 po poł. 422-4

Pokój jadalny, salon, urządzony do biura — sprzedam. zaraz, Cegielińska 57, m. 4. Zgłoszeń można codziennie w g. 5-7 po poł. 522-3

Pokój umeblowany potrzebny zaraz w średnim, z oddzielnym wejściem, światłem elektrycznym, pożądane biurko. Oferty Biuro „Promień“, Piotrkowska 81, sub. 126. 535-2

Rutynowana sprzedawczyni obawia potrzebę zartu do większego interesu. Oferty szczegółowe z zadaniami i pod „Fachowiec“ składać do adre. „Głosu Pol.“ 563-3

Rower mały używany, wstępująco do wojska sprzedam. Sienkiewicza 24, m. 5, od 1-3. 640-2

Sala parterowa piękna, o 10 oknach, s parkietem, do wynajęcia. Wiadomość: Al. Kosciuszki 21, u stróża. 618-3

Słuchacz 5 semestra szkoły lekarsko-dentystycznej poszukuje pracy w gabinecie lub lecznicy. Oferty p. „Student“ do admin. „Głosu“ 51-2

Sprzedam szafę do szkieł — 1-pięcie. 416-3

Skradzono paszport niemiecki, wydany w Pabjanicach, na imię Józefa Pacanowskiego. 536-3

Szyba nieszlowski pozostawiona na placu sportowym w Helenowie dnia 8 maja. Proszę zwrócić za wynagrodzeniem Konstancjusza M 80, Skład apteczny. 551-3

Sklepowa branża wędlinowej znajduje się przez inżeniera. Oferty pod „R...“ w adm. „Głosu“. 510-4

Tużurak czarny, ogryzany, stanie tanio sprzedam. Staro-Zarzewska 22, m. 23. 637-1

Ubiory damskie i dziecięce szyje oraz przyjmuję wszelkie przeróbki, niowantantantant. Szkoła 5, m. 8, II-gie piętro, front, na lewo drugie drzwi. 454-2

Udziałem francuskiego angielskiego. Al. Kosciuszki 22, m. 37. Od 6-9 w. 593-1

Wspólniczki chrześcijański, sarkofag, motyl, w starszym wieku, z niewielkim kłopotem, poszukuje do prowadzenia restauracji. Oferty dla „Wspólniczki“ w admin. „Głosu“ 620-2

Wiolonczela zgrana w dobrym stanie do sprzedania. Piotrkowska 109, II piętro, front, m. 5. 614-3

Ważne dla Pań Modystek! Polecam najnowsze modele kwiatów, piór fantazyjnych oraz inne dodatki do kapeluszy. Wyjeżdżający sklep „Luba“ sGłówna, Piotrkowska 145, (w podwórzu). 659-17

Ważne dla pań! Koronki, hafty koronki, kłozowe wstawki, wycięte, pancerystu Ludowego tanio gdyż w prywatnym mieszkaniu poleca W. Bogucka, ul. Kilińskiego nr. 10, m. 7. 532-8

Zgubiono paszport niemiecki, wydany w Łodzi, na imię Salma Rosenhota. 609-3

Zgubiono paszport, wydany w Łodzi, na imię Karola Mińskiego. 592-3

Zgubiono paszport, wydany w Łodzi, matrykę urzędzenia, odroczenie od służby wojskowej, wydane na imię Jędrzej Aja. 650-3

Zgubiono paszport, wydany w pow. Łowickim, sub. Warszawskiej, wsi Bobota, na imię Naftala Szigera. 648-3

Zgubiono paszport, wydany w Włodawie, sub. Giełdziej, na imię Melecia Gelermana. 650-3

Zgubiono paszport, wydany w Łodzi, na imię Józefa Brodawskiego. 297-3

Zgubiono paszport niemiecki, wydany w Żduńskiej Woli na imię Nachemja Brodawskiego. 297-3

STADO ŚEPOW.